ሓዳስ ኤርትራ

መበል 24 ዓመት ቁ. 242 | 30 ሚያዝያ 2015 | ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ሓሙስ

ገጽ 3
ላም ባሕሪ

ገጽ 4
ግጥሚን ገጥሚን

ገጽ 5
ዕብራን ስቡላት

ገጽ 10
ገለ ብዛዕባ ማርክ ትወይን

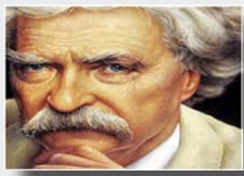

ገጽ 11
ባሎተሊ፡ ክሳራ ንሊቨርፑል!?

ሃማደኤ ጨ/ጀርመን ንዚያዳ ወጻኢታዊ ስራሕ ሓድሽ ውጥን ሓንጺጹ

ሃማደኤ ጨንፈር ጀርመን፡ ብ18ን 19ን ሚያዝያ መንፈቓዊ ንጥፈታቱ ብምምጋም ንዚያዳ ወጻኢታዊ ስራሕ ሓድሽ ውጥን ሓንጺጹ።

ኣብቲ ወከልቲ ንኡስ ጨናፍር ዝተረኽቡሉ ኣኼቡ ናይ ዝተሰላሰሉ ንጥፈታት ጸብጻብ ብመንጸር ብልጫታቱን ድኽመታቱን ክቕርብ እንከሎ፡ ንጥፈታት ማሕበር ንምሕያልን ተኣኻኺ መንእሰያት ንምውዳብን ንምምልማልን ዝሓየዱ መደባት ንምድንፋዕ ኣበርክቶ ዝምልከቶም ኣካላት ከምዝደለ ተገሊጹ።

ተሳተፍቲ ብወገኖም ኣብ ዝቐረበ ጸብጻብ ድሕሪ ዘካየድኦ ዘተ፡ እናተወራረሰ ዝመጸ ኤርትራዊ ክብርታት ተቐቢሎም ልምዓታዊ መደባት ሃገሮም ብምዕዋት ብልጽግቲ ኤርትራ ንምህናጽ ኣብ ዝካየድ ጻዕሪ ተሳታፍነቶም ከምዝዕብዩ ኣረጋጊጾም።

ብዘይካ'ዚ ኣብቲ ኣጋጣሚ፡ ንቕሓት ኣባላት ክብ ዘብል ኣስተምህሮ ክወሃብ እንከሎ፡ ኣብ ዝመጽእ ወርሒ ሓምለ ዝካየድ ፈስቲቫል ብኸመይ መልክዕ ዕዉት ንክኸውን ክግበር ብዛዕባ ዘሎ መደባት ዘተ ከምኡ'ውን ናይ ስራሕ መርሓ ከምዝወጽአ ካብቲ ቦታ ዝበጽሓና ሓበሬታ ኣረዲኡ።

***

ነበርቲ ጉዳይፍ ንፋሕቲ ውራያት ዝምልከት ሕጋጋት ኣጽዲቖም

ኣብ ዞባ ማእከል - ነበርቲ ንኡስ ዞባ ጉዳይፍ፡ ንምሕብራቕብባዊ ሳዕቤናት ፋሕቲ ውራያት ብምግንዛብ፡ ሓደ መልክዕ ንምትሓዙ ዝሕግዝ ሕጋጋት ኣጽዲቖም።

እቲ ዝጸንሐ "ካብ መን ሓሚቕ" ዝመንቀሊኡ ገፊሕ ውራያት ንዕዳን ዕንድዳን ዘቃልዕ ምኽኣ ዝተገንዘቡ እቶም ነበርቲ፡ ዘደሊ ወጻኢታት ንኸውግድ፡ መርዓ ይኹን ካልእ ውራያት ድሩት ክኸውን ከም እተሰማምዑን ካብ 1 ሎካቲት 2015 ተግባራዊ ኮይኑ ምህላዉን ኣረዲኦም።

ዚ ሕጋጋት ብምጥሓስ ዝተኸሰ ነገር በብደረጅኡ መቕጻዕቲ ከምዝበየለ ዝሓበረት ኮሚቴ ዓዲ፡ ተግባራውነት ናይቲ ዝጸደቐ ሕጋጋት ንምርግጋጽ፡ ኣብ ነፍሲ-ወከፍ ከበቢ ሓደ ተኸቲታሊ ተረቑሑ ምህላዉ ኣፍሊጡ።

ኣቦመንበር ሰበኻጉባኤ ቤተ-ክርስቲያን ኣቡነ ታትዮስ ቀሺ እምባዬ ኣባይን ኣካያዲ ስራሕ ምምሕዳር ከባቢ ማይ-ዓይኒ - ንኡስ ዞባ ጉዳይፍ ኣቶ ኣብርሃም ጉብረክርስቶሰን ብወገኖም፡ ኣብዚ ውሳነ'ዚ ንምብጻሕ ምስ ህዝቢ ሰለስተ ግዜ ኣኼባታት ከምእተኻየደ ብምጥቃስ፡ ሓበራዊ መረዳእታ ከምእተፈጥረን ህዝቢ ብልዑል ደገፍ ከምእተቐበሎን ኣረጋጊጾም።

ሚተ ዓዲ ኣብ መወዳእታ፡ እቲ ውሳኔ ንኹሉ ነባሪ ጉዳይፍ ዝምልከት ስለዝኾነ፡ ነፍሲ-ወከፍ ንረብሓኡ ተገንዚቡ ብእኡ ተቐዩዱ ክኸይድ ኣዘኻኺሩ።

***

ደባርዋ፡ ብሞያ ዝሰልጠኑ 31 ተመሃሮ ተመሪቖም

ኣብ ንኡስ ዞባ ደባርዋ ብበሕቲ ኣብ ዝውሃብ ማእከል ስልጠናን ኣገልግሎትን ቴክኖሎጂ 'ንቑሕ ደመና' ብዝተፈላለየ ዓውድታት ንልዕሊ ሰለስተ ኣዋርሕ ዝሰልጠኑ 31 ተመሃሮ ብ26 ሚያዝያ ተመሪቖም።

እቲ ስልጠና፡ ሓፈሻዊ ኤሌክትሮኒክስ፡ ግራፊክስ፡ መሰረታዊ ትምህርቲ ኮምፕዩተርን ቋንቋ እንግሊዝን ዘጠቓለለ ኮይኑ፡ ብዓብዪን ክልሰ-ሓሳብን ዝተሰነየ ምንባሩ፡ ኣካያዲ ስራሕ'ቲ ትካል መምህር ተኽለሃይማኖት የማነ ኣብቲ ናይ ምምራቕ ስነ-ስርዓት ገሊጹ።

ኣብ ጨንፈር ሚኒስትሪ ትምህርቲ ዞባ ደቡብ ሓላፊ ኣሃዱ ምኽትታል ሞያዊ ስልጠና ኣቶ ያቆብ ጺጋይ ኣብ ዘስመዖ ቃል ድማ፡ ንተመረቕቲ "የሃና" ድሕሪ ምባል፡ ዝቐሰምዎ ስልጠና ብዘይወሰኸ ትምህርትን ንባብን ከማዕብልዎ ኣዘኻኺሩ።

ሰልጠንቲ ኣብ ዝሃብዎ ርእይቶ፡ ዝቐሰምዎ ፍልጠት እዋናውን ምስ ኣካዳምያዊ ትምህርቶም ዝሰኒ ምኻኑ ጠቒሶም፡ ንተገዳስነትን ናብዮትን መማህራን'ቲ ትካል ኣመስጊኖም።

ማእከል ስልጠናን ኣገልግሎትን ቴክኖሎጂ 'ንቑሕ ደመና'፡ ኣብ 2013 ብወግዒ ካብ ዝጀመረ፡ ዛጊት 110 ተመሃሮ ብዓውድታት ምሕደራ፡ መርበብ ኮምፕዩተር፡ ኤሌክትሮኒክስ፡ ግራፊክስ፡ መሰረታዊ ትምህርቲ ኮምፕዩተርን ቋንቋ እንግሊዝን ከምዘሰልጠነ ሰነዳቱ የመልክት።

ኣኽርያ፡ ብማእለማ ዝሰልጠና ደቀኣንስትዮ ንበቕዓት ፍርያተን ዘንጸባርቕ ምርኢት ኣቕሪበን

መንግስቲ ኑበሰን ክኽእላ ን6 ኣዋርሕ ብሞያ ማእለማ ክሰልጥናን ዝጸንሐ ኣብ ዞባ ማእከል ዝርከብ 34 ኣንስቲ ሰውኣትን ጸገማትን ደቂ-ኣንስትዮን ንበቕዓት ዝቐሰምኦ ሞያ ማእለማ ዘንጸባርቕ ምርኢት ኣቕሪበን።

ኑቲ ብምኽንያት ምዝዛም ናይቲ ስልጠና ኣብ መሰልጠኒ ማእከል ኣኽርያ ዝቐረበ ምርኢት፡ ፕረዚደንት ሃግደኤ ወይዘሮ ተኽኣ ተስፋሚካኤል መረቓ ከፊታቶ።

ኣብቲ ስነስርዓት፡ ኣደ-መንበር ሃግደኤ ዞባ ማእከል ወይዘሮ ኣለም በላይ ኣብ ዘስመዓቶ ቃል፡ እቲ ዕላማ ስልጠንኡ ሞያ ዓጢቐን ምንጪ ቀጠባዊ እቶተን ከውሕሳ ምኳኑ ጠቒሱ ዝቐሰምኦ ሞያ ኣማዕቢለን መነባብሮኣን ከመሓይሻን ኣብ ቁጠባ ሃገር ብዓቕመን ኣበርክቶ ክገብራን ትጽቢት ከምዝግበረለን ሓቢራ።

ሓላፊት መደብ ሞያዊ ስልጠና ኣኽርያ ወይዘሮ ሓዳስ ሙሴ ብወገና፡ እተን ደቂ-ኣንስትዮ ንዝተዋህበን ስልጠና ብግቡእ ተኸታቲለን ከምዝፈጸምኦ ብምሕባር፡ ከምተን ቅድሚ ሕጂ ዝሰልጠና ከስርሓን ዝኽእል ማበገሲ ናውቲ ስራሕ ከምዝወሃበን ገሊጻ።

ሰልጠንቲ ድማ፡ ንዝተዋህበን ዕድልን ንዝተገበረለን ደገፍን ድሕሪ ምምስጋኑ ብዝተፈጥረለን ዕድል ኣብ መነባብሮኣን ርኡይ ለውጢ ከምጽኣ ክጽዕራ ምኳነን ኣረጋጊጸን።

ንተመሃሮ ማእከላይ ደረጃ ሓርበኛታት ንኣጠቓቕማ ማይ ዝምልከት ኣስተምህሮታት ተዋሂቡ

ኣብ ከተማ ኣስመራ፡ ተመሃሮ ቤት-ትምህርቲ ማእከላይ ደረጃ ሓርበኛታት ብ24 ሚያዝያ ኣብ ቶኮርን ባለኪን ኣብ ዝቖደድዎ ዑደት፡ ኣብ ኣጠቓቕማ፡ ዕቃበን ማስርሕ ምጽሪይን ማይ ዘተኮረ ኣስተምህሮ ተዋሂቡ።

ኣብቲ ኣስተምህሮ፡ ውሕስነት ዝስተ ማይ ንምርግጋጽን ዝቖደድ ንጥፈታትን ኣገባብ ኣተዓቓቕብኡን ዝምልከት መብርሂ ብክኢላታት ከምእተዋህቦም፡ ወከልቲ ኤሪና ሓቢራ።

ርእሰ መምህር ናይታ ቤት-ትምህርቲ መምህር ሚካኤል ብርሃ ንኤሪና ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ ተማሃሮ ኑቲ ብክልስ-ሓሳብ ዝቐሰምዎ ትምህርቲ ብግብሪ ምርኣዮም ኣብ ትምህርቶም ዕዉታት ንክኾኑ ዝሕግዝ ምኳኑ ገሊጹ።

“ሳላ ሓያል ጻዕሪ መምህራን፡ ዝጸንሐ ድኽመታት እናተመሓየሸ ይመጽእ ኣሎ” ዝበለት ካብ ኮሚቴ ወለዲ ወይዘሮ ሳባ ሰለሙን፡ ርክብ ኣብያተ-ትምህርትን ወለድን ንዝርኣ ድኽመታት ኣብ ምእላይ ኣገዳሲ ምኳኑ ብምምልካት፡ ናብቲ ቦታ ምስ ተመሃሮ ምኻዶም ኣካል ናቱ ከምዝኾነ ኣብሪሃ።

ተመሃሮ ኣብ ዝሃብዎ ርእይቶ፡ ንዕቃበን ኣጠቓቕማን ማይ ብዝምልከት ይመሃሩኳ እንተኾኑ፡ ብግብሪ ምርኣዮም ግን ንፍልጠቶም ዝያዳ ከምዝወሰኸ ብምሕባር፡ ፍልጠት ትቕስመሉን ታሪኽ ትወርሰሉን ቦታታት ምብጻሕ ክደፍኣሉ ተላብዮም።

ኣብ ቶኮር ዝርከብ መዐቀቢ ማይ፡ ኣብ 12 ሰዓታት 13,200 ሜተር ኩብ ማይ ከምዝጽሪ ኣብቲ ዝተዋህበ ኣስተምህሮ ተሓቢሩ።

ሳም .....

ካብ 3ይ ገጽ ዝቐጸለ

ክሌማን ሓርሲለን ኣብ ዓመት እንተ ወሓደ ሓደ ግዜ ስጋ ሳም ባሕሪ ከም ዝምገቡ ክገልጹ ከለው፡ ነበርቲ ዓድታት ደሴ፡ እንገልን ዳህላክ ከቢርን ግን ኣብ ዓመት ካብ ሰለስተ ክሳብ ሓሙሽተ ሳም ባሕሪ ከምዝምገቡ ይሕብሩ። እዚ ኣሃዝ'ዚ እንተ ርኢና ብገምጋም ኣብ ዓመት ዕስራ ሳም ባሕሪ ከምዝቕተሉ ዝሕብር ኮይኑ ንረኽቦ። ምንም'ኳ ንምውድዳር ህልውን ሕሉፍን ቁጽሪ ሳም ባሕሪ ዝሕግዙ ታሪኻውያን ሰነዳት እንተዘይሃለው፡ ብመሰረት ካብ ብዙሓት ገፊፍቲ ዓሳ ዝተረኽበ ሓበረታ ግን ቁጽሪ ሳም ባሕሪ ካብ ግዜ ናብ ግዜ እናንቀልቀለ ከምዝመጸ ይሕብር።

ኣብ ገለ ገለ ሃገራት ከም በዓል ኣውስትራልያ፡ ሰጋን ዘይትን ሳም ባሕሪ ኣዝዩ ክቡርን ተደላይን ክኸውን ከሎ፡ ኣብ ኬንያ ድማ ከም ክቡር ያታ ዝቑጸር ኮይኑ ብንጉስ ባሕሪ ይፍለጥን፡ ኣካላቱን ዘይቱን ድማ ከም መግቢ፡ መድሃኒትን መመላኽዕን ከገልግሉ ከለው ኣብ ሃገራት ወሽመጥ ድማ ከም ምንጪ መግቢ ጥራይ ዘኮነስ፡ ጉጭም ከም መትሓዚ ሴፍ ወይ ጉራደ ይጥቀምሉም። ኣብ ሃገራት ቻይናን ፍሊፒንስን ከም ታኣምራታውያ እንስሳታት ስለ ዝቑጸሩ ምብላዕ ሳም ባሕሪ ከም ሕማቕ ዕድል ክውሰድ ከሎ፡ ገሊኦም'ውን ኣንጻር ርኹሳት መናፍስቲ ምኳኖም ይኣምኑ። ኣብ ሃገረ ጊኒ'ውን ከም ምልክት ጽንዓት ከምዝውሰዱ ይፍለጥ።

ኣብ ሃገርና'ውን ሳም ባሕሪ ኣዝዩ ጽፉፍን ምቁርን ከምኡ ድማ ልዑል ትሕዝቶ ፕሮቲን ዝርከቦ ስጋ ስለዘለዎም ብነበርቲ ገማግም ባሕርን ደሴታትን ኣዝዮም ተሃረፍቲ ምኻኖም ይፍለጥ። ብዘይካ'ዚ ቆርበት ሳም ባሕሪ ንመሸፈኒ ዋልታ፡ መሸፈኒ መጽሓፍ ብራና፡ ገፈፍቲ ዓሳ ሬት ኣብ ገማግም ባሕሪ ክቕምጡ ከለው ከም መጽለሊ ከምኡ'ውን ነበርቲ ደሴት ኖራ ኑቲ ኣብ መሬት ተፋሒሩ ዝሰራሕ ባህላዊ እቶኖም ካብ ንፋስ ንምክኻል ቆርበት ሳም ባሕሪ ከምዝጥቀሙ ይሕብሩ።

ኩሎም'ቶም ምስ ሳም ባሕሪ ኣብ ሓደ ምድብ (ሲረኒያ) ዝምደቡን ናብ ናይ ምጽናት ሓደጋ ቁሉዓት ምኳኖም ይሕብር። ሰምምዕ ዓለም- ለኻዊ ንግዲ ኣብ ምጽናት ዝርከቡ ሂወታውያን'ውን(sites)፡ ዝኾነ ንግዳዊ ንጥፈታት ሳም ባሕሪ ከምዝኣገደ ይፍለጥ። ስለዚ ሳም ባሕሪ ብሰንኪ ትሑት መጠን ወሊድ፡ ሃድን፡ ምጥላፍ ኣብ ሰኪዔታት፡ ምዕናው ሰፈራታት፡ ብኸላ ከምኡ'ውን ምግጫው ምስ መራኽብ ንናይ ምጽናት ሓደጋ ቁሉዓት ስለዝኾኑ ንምሕብሓቦምን

ሳም ባሕሪ ሳዕሪ እናተመገበት

ዓለም- ለኻዊ ማሕበር ምዕቃብ ተፈጥሮ ከምዝሕብሮ ሳም ባሕርን ምዕቃቦምን ተሳትፎ ናይ ኩሉ ዜጋ ዝሓትት ዕማም ኮይኑ ይርከብ።

መዓልታዊት ጋዜጣ

ኣሰናዳኢ

ሳምሶን ሃይለ
ቊ.ስ 116266/201820(2220)

ም/ኣሰናዳኢ

ብንያም ፍስሃጽዮን
ቊ.ስ 201820(2217)
ፋክስ፡ 127749 - ቊ.ሳ.ጳ. 247

ምዝርጋሕ ጋዜጣ

ቊ.ስ. 200454-07121322

ምልክታ

ቊ.ስ. 125013 - ቊ.ሳ.ጳ. 1284

ለይ-ኣውት

ኤደን ሃብተኣብ
ነብያት ጸጋይ
ሳምራዊት መለስ
ምስጋና ተዓገስ

ተኽለ መንግስቱ

ላም ባሕሪ

ከምቶም ኣብ መሬት ዝነብሩ ንዕዘቦም መጥባውቲ እንስሳታት ኣብ ባሕርታትን ውቅያኖሳትን ዝነብሩ መጥባውቲ'ውን ኣለው። ንሳቶም ድማ እቶም ብዕበዮቶም ፍሉጣት ዝኾኑ ዝተፈላለዩ ዓሌታት ዓሳ ነባሪ ላም ባሕርን ኣባ - ሰላማን የጠቓልሉ። እዞም መጥባውቲ እንስሳታት ምንባሮም ኣብ ውሽጢ ባሕርታትን ውቅያኖሳትን ኮይኑ ከምቶም ካልኦት ዓሌታት ዓሳታት ብሩፉይ ዘይኮኑ ብሳንብኡን'የም ዝተንፍሱ።

ላም ባሕሪ ኣብ ነገድ ዓጸማት ምድብ ሲረኒያ(sirenia) ቤተሰብ ዱጎንጊዴ(Dugongidae) ዝምደቡ ኮይኖም ብዝተማዲ ማእከላይ ግዝፊ ዘለዎም መጥባውቲ ሂወታውያን ባሕሪ እዮም። ላም ባሕሪ ንውላዶም ብጸባ ዓንጊሎም ዘዕብዩ ፍጡራት እዮም። ንዘኾነ ንጥፈታት ናብ ንቑጽ መሬት ዘይወጹ ኮይኖም፡ ኣብ ማይ ብቐሊሉ ንምሕንባስ ዘገልግል ቅርጺ ኣካላት፡ ከምኡ'ውን መቕዘፊ መሰል ቀዳማይ መሓውርን ኣብ ማይ ንምውንጫፍ ዝሕግዝ ጸፊሕ ጭራን ኣለዎም። ብተወሳኺ ካብቶም ምስኦም ዝመሳሰሉ እንስሳታት ብቐሊሉ ዝፈልዮም፡ ብዘይካ'ቲ ጸፊሕ ጭራ ፍሉይ ቅርጺ ሽክናን ኣሰናንን ኣለዎም። በሊሕን ንታሕቲ ደናንን ኣፍንጫን ኣፍን ስለዘለዎም ሳዕሪ ባሕሪ ንምምጋብ ሓጋዚ ተራ ይጻወቱ።

ምድብ ሲረኒያ ኣርባዕተ ዓሌታት ዝሓቁፍ'ኳ እንተኾነ ኣብ ማያት ቀይሕ ባሕርና ግን ዱጎንግ ዱጎን(Dugong dugon) ዝበሃል ሓደ ዓሌት ጥራይ ይርከብ። ካብ ኩሎም ቤተሰብ ዱጎንጊዴ፡ ዱጎንግ ዱጎን እቲ እንኮ ብሂወት ዝነብር ዘሎ ፍጡር ኮይኑ፡ እቲ ናይ ቀረባ ዘመዱ ዝኾነ ስተለስ ዝበሃል ዓሌት ላም ባሕሪ ብሰንኪ ሃድን ኣብ 18 ዘመን ከምዝጸነተ ይፍለጥ። ካብ ኩሎም መጥባውቲ ሂወታውያን ባሕሪ ላም ባሕሪ እቲ እንኮ ንጹር በላዒ ሳዕሪ እዩ።

ላም ባሕሪ ከምቶም ካልኦት ዓሌት ዓሳታት ብሩፉይ ዘይኮነስ ብሳንቡእ'የም ዝተንፍሱ። እዚ ማለት መጀመርያ ናብ ላዕለዋይ ጸፍሒ ማይ ብምቅልቃል ኣየር ስሒቦም ንውሽጢ ምስ ጠለቑ ኣብ'ቲ ዝነብርሉ ጸፍሒ ባሕሪ ንቡር ንጥፈታቶም የካይዱ። ኣብ ሳንቡኦም ዝሓዙ ኣየር ምስ ተወድአ ድማ ናብ ላዕለዋይ ጸፍሒ ማይ ብምምላስ ዝተቓጸለ ኣየር ብምውጻእ ንጹህ ኣየር ስሒቦም ዳግማይ ይንቆቱ። ከም ናይ ጉብዩ ባሕሪ ክሳብ ኩሊቶም ዝዝርጋሕ ዓቢ ሳንቡእ ስለ ዘለዎም ድማ ኣብ ውሽጢ ማይ ነዊሕ ግዜ ንምጽናሕ ኣይጸገሞን።

ላም ባሕሪ ማእከላይ ግዝፊ ዘለዎ ኣብ ክልተኡ ጫፋቱ ቅጥን ዝበለ መጉኣዊ ቅርጺ ዝሓዘ ኣካላት ኣለዎም። ክውለዱ ከለው ረጊድን ለማጽን ሃሳስ ኣይብጫ ኣይጸዕዳ ሕብሪ ቆርበት ክሕዙ ከለው ምስ ዕድመ ግን ዳሕረዋይ ክፋሎም ደባኑ ጎኖም ድማ ፈሲም ኣሙኽሽታይ ሕብሪ ይሕዙ። ምስ ግዜ እናዓበዩ ምስ ከዱ ብሰንኪ'ቲ ኣብ ቆርበቶም ዝእከብን ዝበቕልን ሰበባ ሕብሮም ካብ ግዜ ናብ ግዜ ይቀያየር። ኣካላት ላም ባሕሪ ቡቲ ቀንዲ መለለዪ ምድብ ሲረኒያ ዝኾኑ ከበኦም ንምድህሳስ ዘገልግሎም ስሑው ጸጉሪ ይሸፈኑ። እዞም ጸጉሪ'ዚኣቶም ኣብ ከበቢ ኣፎምን ብልዖቶምን ብዘይዳ ጎሊሖም ይምዕብሉ። ላዕለዋይ ከንፈር ላም ባሕሪ ቅርጺ ጫማ ፈረስ ዝሓዘ ኣዝዩ ተሪርን ተንቀሳቓስን ኮይኑ ኣብ መስርሕ ምልቃም ሳዕሪ ዓቢ ተራ ይጻወት። ላም ባሕሪ ኣዝዮን ደቀቕቲ ኣዒንትን ድሩት ናይ ምርኣይ ክእለትን ክህልዎም ከሎ ናይ ምስማዕ ክእለቶም ግን ኣዝዩ ልዑል ምዃኑ ይፍለጥ። ላም ባሕሪ ኣብ ነሕድሕዶም ብፋጻ ጨቕጨቕታ፡ ብምንባሕን ካልእ ኣብ ማይ መቓልሕ ዝፈጥሩ ድምጽታትን ብምፍጣር ከምዝረዳድኡ ይፍለጥ። ላም ባሕሪ ኣዝዮም በርጋጋትን ናብ ሰብ ዘይቀርቡን ብምዃኖም ባህርያቶም ብዕምቆት ንምፍላጥ ኣሸጋሪ ኮይኑ ይርከብ።

ገምጋም ዕድመ ላም ባሕሪ ኣስታት ሱብዓ ዓመታት ኣቢሉ ይበጽሕ። ሓንቲ ኣርሒ ላም ባሕሪ ካብ 10 ክሳብ 17 ዓመት ዕድመኣ ክትብኵር ክትጀምር ከላ፡ ከባቢ ሓደ ሜትሮ ንውሓቱን ዕስራ ኪሎ ግራም ክብደት ዝምዝን ብተይ ትወልድ። ላም ባሕሪ ትሑት መጠን ወሊድ ዘለወን ኮይነን ኣብ ሓደ እዋን ክሳ እንኮ ወይ ማንታ ኣብታይ ይወልዳ። ንውሓት ግዜ ኣብ መንጎ ቀዳማይን ካልኣይን ወሊድ ላም ባሕሪ ካብ 2.4 ክሳብ 7 ዓመት ዝበጽሕ ክኸውን ከሎ ንውሓት ግዜ ጥንሰን ድማ ካብ 13 ክሳብ 15 ኣዋርሕ ይበጽሕ። እቶም ዝውለዱ ኣብታይ ድማ እንተ ውሓደ ንዓሰርተ ሸሞንተ ኣዋርሕ ኣብ ትሕቲ ሕቑፊ ኣደታቶም ይናበዩ። ኣንስትዮ ላም ባሕሪ ኣብ ትሕቲ ነፍሲ ወከፍ ቀዳማይ መሓውረን ዝርከብ ንጡብ ደቂ ሰብ ዝመስላ ክልተ ጫፍ ኣጥባት ክህልወን ከሎ፡ መትሎ ተባዕትዮ ላም ባሕሪ ግን ንደገ ዘይወጸ ዘይኮነ ኣብ ውሽጢ ዝጠበቐ'ዩ። ዝበዝሑ እዋን ዓበይቲ ኣሓ ባሕሪ ብማእከላይ ገምጋም ንውሓተን ካብ 2.4 ክሳብ 3.3 ሜትር ክብደተን ድማ ካብ 240 ክሳብ 420 ኪሎ ግራም ዝበጽሕ'ኳ እንተኾነ እቲ ዝነውሐን ዝዓበየን ግን 6.06 ሜትር ንውሓትን 1,016 ኪሎ ግራም ክብደትን ይበጽሕ። ኣንስትዮ ላም ባሕሪ ድማ ካብ ተባዕትዮ ግዝፍ ዝበለ ምዃነን ይፍለጥ።

ላም ባሕሪ ኣብ ቅናት ምድርን ሓውሲ ቅናት ምድርን ኣብ ዝርከቡ ባሕርታትን ውቅያኖሳትን ብፍላይ ድማ፡ ኣብ ማእከላይን ምዕራባውን ሰላማውን ህንዳውን ውቅያኖሳት ብብዝሒ ተዘርጊሖም ይርከቡ። ብዘይካ'ዚ ላም ባሕሪ ኣብ ውሑሳት ዝኾኑ ዓበይትን ናኣሽቱን ሸንሹግ ብፍላይ ድማ፡ ኣብ ሾራ (Mangrove) ወይ መትረብ ናይ ሾራ ዘለዎም ገማግምን ከምኡ ድማ ኣብ ክውል ወገን ናይ ርሑቓት ደሴታት ብብዝሒ ሰፊራታቶም የማዕሉ። ዝበዝሕ እዋን ላም ባሕሪ ካብ 10 ሜትሮ ዘይበዝሕ ዕምቆት ኣብ ዘለዎም ከባቢታት ዝነብሩ'ኳ እንተኾኑ ሳሕቲ ግን ክሳብ 39 ሜትሮ ዕምቆት ይበጽሑ። ብተወሳኺ ላም ባሕሪ ኣብ ኩሎም'ቶም ዝነብሩሎም ከባቢታት ብውሑድ ቑጽሪ ተፈናጪሎም ኣብ ውሱን ቦታታት ተደሪቶም ዝነብሩ ፍጡራት ምዃኖም ይእመን። ብሰንኪ ብርቱዕ ማዕበላዊ ንፋስን ካልእ ኣፅዋቲ ፍጻሜታትን ላም ባሕሪ ብደረጃ ሞጓስ ምቹእ ሰፍራን እኹል ዝምእረር መግቢን ዝርከቦ ቦታ ንምርካብ ብዙሕ ኪሎ ሜተራት ከምዝጓዓዙ ይፍለጥ። ዝርግሐን ብዝሕን ላም ባሕሪ ብዝያዳ ኣብ ህላወ እቶም ኣዝዮም ዝመርጽዎም ምንጪ ምግቦም ዝኾኑ፡ ሃሎፊላ ኦቫሊስን ሃሎፊላ ዩኒነርቪስን ዝበሃሉ ዓሌታት ሳዕሪ ባሕሪ ይምርኮሱ። ይኹን'ምበር ላም ባሕሪ ኣብ ጸህያይ ባሕርን ዓበይቲ ዘይዓጸማት እንስሳታትን ከምዝምገቡ'ውን ይጥርጠር።

ብደረጃ ዓለም ብሰንኪ ምትእትታው ደቂ ሰብ ብቐጥታ ይኹን ብዘይቀጥታ ኣብ ልዕሊ ላም ባሕሪ ከቢድ ሃሲያ ይወርድ። ልምዳውን ዘመናውን ሃድን ብፍላይ ኣብ ገለ ገለ ሃገራት ሃድን ላም ባሕሪ ከም ቅቡል ባህሊ ስለ ዝውሰድ፡ ምጥላፍ ኣብ መጻወድያ ሰኪዔት ልምዳውያን ገፈፍቲ ዓሳ፡ ብከላን ከምኡ'ውን ምግጫው ምስ መራኽብን ጀላቡን ከም ቀጥታዊ ሳዕቤን ካብ ዝጥቀሱ ኮይኖም ኣብ ምጉዳል ቑጽሪ ላም ባሕሪ ዓቢ ጽልዋ ኣለዎም።

ንምምዕባል ሕርሻውን ቱሪዝማውን ንጥፈታት ኣብ ገማግምን ደሴታትን መሬት ምቑጥቋጥን ምፍሓርን፡ ምጥቃም ዘመናዊ ድኹዕን መድሃኒትን ኣብ ገማግም ባሕሪ ዝርከቡ ሕርሻዊ ንጥፈታት ከም ሳዕቤኑ፡ ኣብ ልዕሊ ሳዕሪ ባሕሪ ዘኸትልዎ ኣሉታዊ ሳዕቤናት ከምኡ'ውን ንጥፈታት ዓበይቲ መካናይዝድ መራኽብ ገፈፍቲ ዓሳ ዘይቀጥታዊ ማሕንቖ ላም ባሕሪ ኮይኖም ይጥቀሱ።

ኣብ ሃገርና ምጥላፍ ላም ባሕሪ ኣብ መጻወድያ ሰኪዔት ልምዳውያን ገፈፍቲ ዓሳ ከም ግራዙ ምግጫው ምስ ብዝሒ ሳዕሪ ባሕሪ ኣብ ዝርከቦም ቦታታት ዝንቀሳቐሳ ጀላቡን ኣብ ቀዳማይ ደረጃ ዝስርዑ ማሕለኻ ላም ባሕሪ ምዃኖም ተለልዮም ኣለው። ንጥፈታት ዓበይቲ መካናይዝድ ንግዳውያን ገፈፍቲ ዓሳ ግን ኣብ'ቲ ዕሙቕ ዝበለ ከባቢታት ስለ ዝኾነ ኣሉታዊ ጽልዋኡ ኣብ ልዕሊ ላም ባሕሪ ኣዝዩ ድሩት'ዩ።

ኣብዘ እንኩበረላ ፕላኔት ካብ ኣርባዓ ሽሕ ዘይበዝሑ ዝቑጸሮም ላም ባሕሪ ክህልው ከለው፡ ኣብ 1963ን 1989 ኣብ ሰዑዲ ዓረብን ከባቢኡን ኣብ ዝተገብሩ መጽናዕታዊ ዳህሳሳት ምርኩስ ብምግባር ድማ፡ ቑጽሪ ላም ባሕሪ ኣብ ምሉእ ቀይሕ ባሕሪ ኣስታት 4000 ከምዝኾኑ ይግመት። ብተወሳኺ ካብ 2004 ክሳብ 2007 ኣብ ኤርትራ ዝተገብሩ ዳህሳሳት ከም ዘብርህዎ፡ ካብ 350 ክሳብ 400 ዘይበዝሑ ትንፋስ ላም ባሕሪ ጥራይ ከምዘለው ክግመት ተኻኢሉ ኣሎ።

ላም ባሕሪ ኣብ ሃገርና ኣብ ገማግም ባሕሪ እውሩም ኣብ ከባቢ ደሴታት ዳህላ ድማ ኣቡ - ጠዊላ ተባሂሎም ይጽውዑ። ኣብ'ቲ ካብ 2004 ክሳብ 2007 ኣብ ዝተገብረ ዳህሳስን ምስ ነበርቲ ገማግም ባሕርን ደሴታትን ኣብ ዝተገብረ ቃለ-መሕትትን ላም ባሕሪ ኣብ ሃገርና ኣብ ኣስታት 35 ቦታታት፡ ኣብ ገማግም ባሕርን ደሴታትን ከምኡ'ውን ኣብ ህዝቢ ዝነበረለን ዓድታት ከምዝርከቡ ክፍለጥ ተኻኢሉ ኣሎ።

ኣብ ሰሜናዊ ክፋል ኣብ ማርሳታት እብራሂም፡ ጉልቡብ፡ መባረክ፡ ተኽላይ ከምኡ ድማ በረጠን ራስ ቁሳርን፣ ኣብ ማእከላይ ክፋል ኣብ ደሴታት ሓራት፡ ድሕል፡ ዳህላክ ከቢር፡ ድርጉማን ዓበን ንእሹቶን ከምኡ ከኣ ገደም፡ እራፋይልን እንገልን(ገማግም ባሕሪ)፣ ኣብ ደቡባዊ ክፋል ድማ ኣብ ደሴታት ጀርም፡ ቦካዕ ኮድ- ዓሊ፡ ኣዱባሮ፡ ሳራቦ፡ ኣስኮማ፡ ኣቡለን፡ ከምኡ ድማ ሞራሕ፡ ሓራሳን፡ ዕዬ፡ በርዓሶለን ከባቢኡን፡ በይሉል፡ ራስ ታርማን ጋሕርን(ገማግም) ተዘርጊሖም ይርከቡ።

ብተወሳኺ ተረፍ ኣስከሬን ላም ባሕሪ ማለት ኣዕጽምቲ፡ ሽክና ርእሲ፡ ምንጋጋን ቆርበትን ኣብ ፈቓዶ ማዕስከራትን ዓድታትን ገፈፍቲ ዓሳ ተደርብዮም ከምዝተኸበ ኣብ'ቲ ዝተገብረ ድህሰሳ ክረጋገጽ ተኻኢሉ ኣሎ። ገፈፍቲ ዓሳ ካብ ዓድታት እራፋይለ፡ ዓኬሎ፡ ኣሉሊ፡ ሞራሕ፡ ጠዮ፡ ዕዬ፡ በርዓሶሌ፡ በይሉል፡

ላም ባሕሪ - ኣብ ውሽጢ ባሕሪ ኣዕሪፋ ከላ

ናብ 2ይ ገጽ ይቕጽል

ጥዑምዝጊ ተስፋይ

ግጥሚን ጉጣሚን

ግጥሚን ጉጣሚን ካብ ምድልሳይ ደው ዝበሉሉ ግዜ ይህሉዶ ይኾውን? ደሃይ ሓድሕድ ካብ ምሕታት እንተ ዘይኣቋረጹም ደኣ ተፈላልዮም ማለት መዓስ ኰይኑ፤ ዕርክነቶም እንዶ ክልተ ጫፋት ኰይኑ፤ ባህርያቶም ሰማንጢር ግዲ ኰይኑሲ፡ እንሓንሳእ ከም ክልተ ተጻያት ካብ ምብኣስ ኣይሮኸሩን። ብፍቕሪ ሓድሕድ ቅሚ ኰይኖም ይጸንሑ'ሞ፡ መሊሶም ከኣ ትምንነው ኣብሎም ማዕዶ-ማዕዶ ይሰፍሩ፤ ከም ዘይፋለጡ፤ ሰጊር ንሰጊር ኣብ ክልተ ዓለም ይነብሩ።

ጉጣሚ፡ ቃላት ደራሪዑ ኣብ ወረቐት ተር ብዝበሎም፡ ከም'ዛ ብጉዘእ ኢዱ ዘኖንበሮም ሰራውር ገጹ ተረው-ተረው እናበሉ "ሬሳ! ዓረም ኢኹም! ህይወት የብልኩምን" እናበለ ብድምጺ ውሻጠኡ ይሰሃሎም። "ኣብ ዓለምና እቶ - ኣብ ዓለመይ'ባ እተዉ" ወጠጥ ምባል ኣይሰልክዩምን። ሓዲኦም እንተ ሓንጊዱ መሳሲ የብሉን። ክልቲኦቶም እንተ ሓንጊዶም'ሞ ኣብ ክልተ ንፍቀ-ክቢ ናይ ዓለም ይሰፍሩ፤ መውዳእታ ብዘይብሉ ርሕቀት ይፈላለዩ።

ግጥሚ፡ ወረቐት ክፊቱን ወረቐት ክጽየንን ጉዳም እዩ፤ ኣቐማምጣኡ፤ ኣነባብራኡ፤ ኣወሳስባኡ ጠገለ እንተ ስኢኑ "ንብዕልኻ ህይወት ስኢንካ ንደቀይ ህይወት ኣይተሰእነለይ" ኢሉ ካብ ምግናሕ ኣይስከፍን። ጉጣማይ ምስ ገፈጥ-መፈጥ "ብሁል" እንተ ቀሪብዎ፡ ብማይ ጥበቡ ተሓጺቡ ውሽጡ ኣንጺሁ ክሳብ ዝምለሶ ብዘይ ንሕሲያ የሳጉግ።

ግጥምን ጉጣማይንስ ሰማንጢር እዩ ግዲ ባህ ዝብሎም። እንዶ ናይ ሌላ ከም ዘይብሎም ማዕዶን ማዕዶን ምስ ጸንሑ፤ መን ከም ዘራኸቦም ከኣ ትጥምጥም ኣብሎም ጉጅም ይብሉ። ሽዑ ግጥሚ ዘቐርቦ ቀዳማይ ሕቶ ተመሳሳሊ ኣሎ ማለት እዩ። እቲ ሕቶ ሓደን ፍሉጥን እዩ፤ "ከም ህጻን ነጺህካዶ መጺእካ?". . . ካልእ ሕቶ ኣየስዕብን።

ከም ዘይፋለጡ ተጓንጾም ምስ ጸንሑ መን ይጽውዖምን የራኽቦምን እንዲዒ! ክደላለዩ ከለው፡ ፍጥነት ብርሃን'ኳ ኣይዳረጎምን። በቢዩኖም ዘሕለፉዎ ሰናይ ይኹን ሕሰም ርሕርሕ ኣብሎም ብመንፈስን ብኣካልን ትጸንብር የብሉ'ሞ ብዘይ ደሃይ ይላዘቡ። ተወሃሂዶም ዕርብ ይብሉ። ሓሓደ መንገብገቦም ኣወሃሂዶም ምብራር ይብርሆም። ምፍንጣዝ ኣይመንወዎምን።

ጉጣማይን ግጥምን ብዘይ መልእኽተኛን መጎኛን ይዕረቑ። ኣብ ክልተ ኣንፈት ናይ ሓደ ማዕጾ ይኮሓኹሑ። ግጥሚ ከኣ ማዕጾ ንክኸፍት ቀዳማይ ሕቶኡ ጥራይ እዩ ዘቕርብ፡ ሓሶት እንተ ሰሚዑ፡ ናብ ውሽጢ ዘጠልቕ ኣዒንቲ ኣለኒ'ኹ ንጽህና ሃሰስ ይብል። ምስ ገፈጥ-መፈጥ "ብሁል" ንዘጸንሖ ሱቡ ብሕርቃን ማዕጾኡ ምድጉዳጉ እምበር ዘቡ ኣይከፍቶን።

ጉጣሚ እውን ሓደ ዝሓቶ ሕቶ ኣለዎ። "ውሽጠይ ከተርእየኒ ዓቕሚ ኣለካዶ?" መፍትሕ ውሻጠ እንተ ዘይተረኸቦ ማዕጾ እናደጉደጎ ናብ ግዳሙ ይዕዘር። "ፍቕሪ ግጥሚን ጉጣሚን ዘይውዳእ ይመስል፡ ጸልኢ ግጥሚን ጉጣሚን ዘይዕረቕ ይመስል" እኳ ዝተባህለ። ኣብዩት ኣብ ጽልኦም ዘሎ ቁይቁ - ኣቤት ኣብ ፍቕርም ዘሎ መቐረት! ንሓድሕዶም ውሽጦምን ውሻጠኦምን እዮም ዝፋለጡ። ጉጣሚ፡ እንሓንሳብ ቁጠዕን ዓማጺን እዩ። ኣብ ግዳም እናዕዘዐ ጥቡብ ክምንዝዕ ህርድግ ይብል። እንሓንሳብ መስተማስሊ፡ መጉዚእ ቤተይን ውሻጠይን ተዓማጺ በሃሊ። እንሓንሳብ ብንጽህና ዝመሳሰል። ምስ ውሽጢ ተመሳሲሉ ሰላሕ ኢሉ ብምእታው፡ ብርቂ ንብረት ሐዙ መሰስ ዝብል ብልሓተኛ። ግጥሚ፡ ተጸባጸብይን ሕድገት ዘይእንታዩን! ንጽህና ንዘኸደሎ ክደህል ድሕር ዘይብል! ዘይናቱ ንዘደሊ ከብርር ግዜ ዘይወስድ! ዘይኩኖ ክመስል ንዝሃልኽ ዕርቃኑ ንኸውጽኦ ዘይድንግጽ!

"ዘይብልኩኻ፡ ዘየርኣኹኻ ኣብ ወረቐት ኣይትላሕምጥ። እቲ ኣብ ንጽህናኻ ዝረኣኻዮ ትርጉም ምርኢት ካልእ ዓለም ንኽትብሎ ትሰክፍን ትፈርህን እንድሕሪ ኾይንካ፡ ብጉዳም ጉዳምካ ሕለፍ እምበር ኣይትተኣለዮኒ፡ ብማይ ንጽህናይን ትብዐተይን ክሳብ እትጥመቕ ጓኖት ኢና" ግጥሚ ከም'ዚ ኢሉ እንክጋናሕ ዘሎ ሕንክት! ተሓቢኡን ተሞኽሊዩን ንዘታልሎ ዝወርወረሉ ዳርባ መግናሕቲ፡ ንመንፈሰን ሲጋን ርኹምሽ ዙብል ሓይሊ ኣለዎ።

እንሓሳብ ጉጣማይ፡ ምስ ግጥሚ ከይተዓረቐን እግሩ ኣብ ቤት ግጥሚ ከየንበረን "ግጥሚ ተሰሪሑ" ምባል ኣይገድፍን እዩ። ብፍላይ ግጥሚ ገጽ ከሊኡ ካብ ደንበኡን ውሻጠኡን ከብርሮ ከሎ፡ "ካብኡ ኣይሕለፍ!" ግዲ ይብል ኰይኑሲ፡ ንግጥሚ ኣብ ግዳም ከሰፍሮ ከይደቀሰ ይሓድር። ሽዑ እዩ ድማ ምስ ግጥሚ ዝጸረፍ። "ዓረም ኢኻ" ይብሎ። ግጥሚ ከኣ ሓዳግን ሰናፍን ኣይኮነን። "ርሓቕ ኣብ'ቲ ውቃብ ዘይብሉ ዓለምካ ብዘይ ውቃብ ንበር" ብሕርቃን ጸርፊ ይሸናገጉ። ግጥሚ ካብ ድልየቱ ፈልኩት ኣይብልን። ጉጣማይ ሕድገት ገይሩ እንተ ዘይተመሳሰሉ ኣብኡ ትደየ። ብህድኣትን ንጹህ መንፈስን ውሻጠ እንተ ዘይኳሕኩሐ፤ ብጉዳም ግዳሙ ናብራኡ ኩብቅዕ እዩ። ብልሓተኛ ኳሕኳሒ እዩ ዘርደኦ ንግጥሚ።

ደሃይ ባህላዊ ፊልም

ሓሙስ 23 ሚያዝያ ኣብ ኣጋ ዕራርቡ ኣብ ባህላዊ ዛንታ እተተኩረ ማህጺ ዝተሰየመት ናይ ትግርኛ ፊልም ኣብ ኣዳራሽ ሲኒማ ሮማ ተመረቓ። ፊልማ ጉጅለ መዚቃ ቦጣ እያም በቲ ወሁድ ጸዋታኦም ንተዓዘቢ ዝማረኹ። ኣብ ኣፈፌት ኣዳራሽ ሲኒማ ሮማ ንመሸጣ ዝተዘርግሐ DVD እውን ንፊልማ ብምንኡ ተዓዚቡቲ ኦሪጂናል ገዚኦም ሕልናዊ ዕግበት ንኽረኽቡ ዝጽውዕ ይመስል። መራሒ መደብ የውሃንስ ሃ/ገርግሽ (ጆንግራ) መደብት ድሕሪ ምልላዩ 40 ደቒቕ ክፋል ናይ'ታ ፊልም ንዕዱማትን ኣፍቀርቲ ስነጥበብን ተራእዩ።

ኣባል ቤት ጽሕፈት ባህላዊ ጉዳያት ሚኒስትሪ ትምህርትን ኣዳላዊ ዓምዲ ሽያኽ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራን መንእሰይ መሓሪ ዑቕባሚካኤል (ጠዊል) ኣብ ዘቕረቦ ሓፈሻዊ ገምጋም፡ ፊልማ ብዙሕ ባህላዊ ዛንታ ሃገርና፡ ብፍላይ ድማ ኣብ ዓውደ ፊልም ዝዘሎ ጉሕጓስ ብምግላጽ፡ ብዕቱብ ተታሒዙ ብመጸናዕቲ ክሰራሕ ተማሕጺኑ። መሓሪ ኣብ ዘቕረቦ ሰፊሕ ገምጋም "ፊልም 'ማህጺ' ከኣ ነዚ ስእፍታ ኣብ ምቅላል ዝተጸምደት ኢያ። ነቲ ብፊሊጥ ይኹን ብዘይሰሉ ስዑጥበበኛ ዕዮ ፊልም ድማ ብፍላይ መለሰ ተሳኢንዎ ዝብል ወገን ብሬታ ትህብ ዕዮ ኢያ። ነዮም ውሻልን ዕርፍን ኮይኖም ኣዘ ስራሕ ዝዘዘሙ ከኣ ኣብዚ ምስዩት ከመስዩናም ይግባእ። ምስጋና ሓደ ካብ'ቲ ስዑጥበበኛ ስኢንዎ ዘሎ ሰንቂ ብምኻኑ።" ድሕሪ ምባል ኣብ'ታ ፊልም ክመሓየሹ ይግብኦም ዝበሎም ዝርዝር ገሊጹ።

ቃል ወከል ተዋሳኢት ዘቕረበ ስዑጥበበኛን ኣብ ኣብ'ታ ፊልም ቀንዲ ተዋሳኢት መንእሰይ ዳኒኤል ኣብርሃ፡ ንደራሲ ፊልም ኣቶ ፋኑስ ሃይሉ፡ ዳይረክተር ኣቶ ዳዊት ዘካርያስን ንኣፍራዪት ፊልም ወ/ሮ ምሕረት ካሕሳይን ብምምስጋን፡ ብዙሕ መስርሕ ምስላጥ እታ ፊልም ብሰፊሑ ድሕሪ ምግላጽ፡"ዝበዝሑ ፊልምታት ሃገርና፡ ተሰሪሖም ከብቅዑ ኣብ መስርሕ መሸጣ ዘሎ ከሰል ከም'ኡ'ውን ቴክኖሎጂ ዘምጽኦ ሰቡብ ኣብ ዋጋ ዕዳጋ ኣእትይዎም ደርኪቡ፡ ብገንዘብን ጉልበትን ዝተደኸሞ ስራሕ ሓላፍነት ብዘይስምዖም ኣብ ኣብያተ መዚቃኦም ኮይኖም ብዘይ ረሃጹሉ ሰራሕ፡ ፊልምታት ኣብ ፍላሽ ክሸጡ ክትርኢ እንክለኻ ኣዝዩ ዘሕዝን እዩ። ስለ'ዚ "ኤርትራውነት ጭውነት እዩ'ሞ" ኩሉ ሰብ ኦሪጂናል DVD ክገዝእ፡ ነዚ ዝኸውን ዓቕሚ ዘይብሉ ድማ ኣብ ኣብያተ ሲኒማ ኣትዩ ብሕጋዊ መንገዲ ክርኢ ንጽውዕ።" ክብል ዛዚሙ።

ደራሲ ፋኑስ ሃይለ "ማህጺ ማለት ትርጉሙ ብዓይኒ ቅሑ መንገዲ ክልተ ጽድቂ ይብሉ። በቲ ሓደ ምእንቲ ሃይማኖት ኑብሽካ ትኹንን፡ በቲ ካልእ ድማ ጸገምካ ክሕገዝ ኣብ እዋን በዓል ኣብዑርካን ናወቲ ማሕረስካን ትልግሶ። እዚ ድማ ናይ ጽድቂ ክልተ ሃንበይኑ ኣርእስቲ እዩ። ስለ'ዚ ማህጺ በተኻት ሓረስቶት፡ ሓረምት፡ ሸማግለታት፡ መበለታት፡ ረባት ንምርዳእ ዝድፈር ሃይማኖታዊ በዓል እዩ። ኣብ ግዜ ማህጺ ንጽገም ወገንካ ኣብ ማሕረስ፡ ዓጺድኻ ጸህያይ፡ ምግልባጥ ህድሞን ካልእን ንሓብራዊ ረብሓ ዓዲ ዘጠቓለለ ደሮሖ ወፈራ ከኣ ማለት ምህናጽ ዲጋ፡ ሓጺቡ፡ ምክልኻል ፍግረ-መሬት ወዘተ ንምስልሳል ተባሂሉ፡ ኣብ ዘየተደፋሪ በዓል ዝውድብ ሓድነታዊ ወፈራ እዩ። እዚ ከኣ ንብሾሽት ግዜ ከይቃልዑ ኣብ ምሕደራ ዓያይት ንዘለዎም ውዱን ኣጠቓቕማ ግዜን ሓይሊ ባህልን የረጋግጽ።

ፊልም ማህጺ ድማ እዚ ዘደንቕ ስርዓተ ኣነባብራ ሕመረት ብምግባር፡ ምስ ተርባጽን ህንጥዩትን ሌፎታት፡ ምእንቲ ሰናይ ድሌት ብፍቕሪ መንደላይ ዝተሃሞኾት ልቢ ጎርዞ ብምጥዕዓም ካብቲ ዘይተመዛመዘ ዘሰደምም ውህብቶ ገጠራትና ጭልፋ ዝዕተኻ ባህላዊት ዛንታ ኢያ" ኢሉ።

"ኣብ መወዳእታ እዛ ፊልም ብኣፍራይታ ዘድሊ ገንዘብ ተሰሊዑላ ኣብ ፍረ'ኳ እንተበቕዐት፡ ብፍላሽ ተባዚሓ ዘድሊ ክሳራ ኣስዒባ ኣላ፤ እዚ ናህሪ ፊልምታት ዘቦትኽ ሓደገኛ ፍጻመ ብምኳኑ ብሓባር ንቃለሶ፡ ሓደ ካብ'ቲ ቃልሲ ኦሪጂናል DVD ምውናን ብምኳኑ እሞ ድማ ኣብ'ዚ ናይ ሎሚ ምሸት ኢጋጣሚ ብኣዳለውቲ እዚ መደብ ኦሪጂናል DVD ፊልም ማህጺ ተቐሪባትልኩም ስለ ዘላ ግዝእና ነቲ ኣብ ደገ ዘሎ ሰብ ኣቡት ክንክነውን እላቦ" ንኹሎም ኣብ'ታ ስራሕ

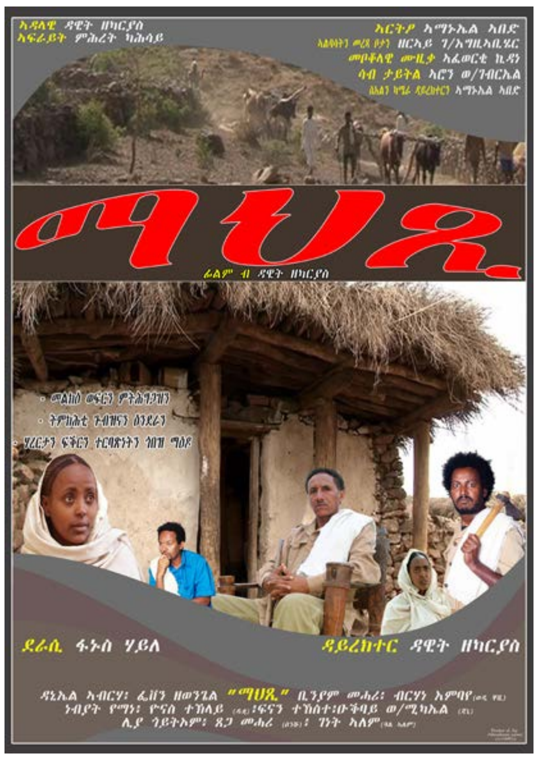

ዝተሳተፉ ዝተፈላለዩ ስዑጥበበኛታትን ትካላትን ካብ ኢድ ደራሲ፡ ዳይረክተርን ናይ ክብሪ ዕዱምን ዝተዳለወሎም ዝተፈላለየ ሽልማትን ወረቐት ምስክርን ተቐቢሎም። እቲ መደብ ድማ ብውዕዉዕ ኣገባብ ተዛዚሙ።

ማቴዎስ ኣብርሃ (ባርያ)

ሩፍታ

መንሰር ናፍቆ

ዕብራን ስቡሓት

“ሎሚ ወዲ 32 ዓመት ኮይነ ኣለኹ። ክገርመካ ሓደ ሰሶ ኣብ ዕድመይ ኣብ ዲቕ ዝበለ ዋዕላ'የ ሓሊፈዮ።” ብምባል'ዩ ዕላሉ ጀሚሩለይ።

“ሓደ ሰሶ?” ከረጋግጽ ሓተትክዎ።

“እወ፡ ንዓሰርተ ዓመት መመላእታ ኣብ ፈንጠዝያ ተጸሚደ ነይረ።” ክምስ በለ።

“በል እስከ ዛንታኻ ጀምረለይ።”

“ናይ ገዛና ሕሳስ ልደ ስለዝነበርኩ ልዕሊ ዓቐን ሓንቂቐ'የ ዓብየ። እተን ምዕባየይ ዝነበራ ኣሓተይ ኣዋልድ ስለ ዝኾና ከም እንኮ ወዲ መጠን ሕልፍ ዝበለ ጠመተ እናተወሃበኒ ጎቢዘ።” ብትኹረት ጠመተኒ። ስምዒተይ ከንብብ ሓሳብ ዝነበሮ ይመስል። “ኣብ ምህሮ እንዶ ዝበሃል ኣይነበረንን። ዓመት መጸ ምስ ኣዝዩም ሕማቓት ተማሃሮ እናተሰራዕኩ'የ ዝሓልፍ ነይረ።” ብምባል ብዕምቀት ኣስተንፈሰ።

“ስድራኻ ደኣ እንታይ ይብሉ ነይሮም?” ብመንጽር ወለዱ ሓሰብኩ።

“ገዛና'ሞ ከይቐጽዑኒ ኩብሉ እዮም ኣሸቢያምኒ። ከም ወዲ መጠን ኡፍ ኡፍ እዮም ዝብሉኒ ነይሮም። ግና በቲ ሕማቕ ወጽኢተይ ይጉህዩ ነይሮም'ዮም።” ንዝተጠቓለለ ጸጉሪ ርእሱ ብጸጋመይቲ ኢዱ ዳህሰሶ።

“ዓበይቲ ኣሓትካ ኣብ ትምህርቲ ከመይ'የን ነይረን?” ኣብ ገጽ ስቡሓት ስምዒታት ከናዲ ንኣዒንተይ ኣዋፈርኩ። ኣብ ገጹ ድማ ገለ ዘይተረደኣኒ ነገር ምንባሩ ሓሰብኩ።

“ክገርመካ ኣነ'የ ዕሸር። ዓበይቲ ኣሓተይ ናይ ብልጫ ተማሃሮ እየን ነይረን። ምስ'ቲ ዝግበረለይ ዝነበረ ሓለፋታት ክነፍዕ ዝነበረኒ ኣነ'የ። እንተኾነ እቲ ክዉንነት ብኣንጻሩ'ዩ ነይሩ።” ብምባል ተዛረበኒ።

“እሞ ዓበይቲ ኣሓትካ ከረድኣኻ ይፍትናዶ ነይረን?” ሓተትኩ።

“እወ፡ ሕመቓይ የደቅሰን ኣይነበረን። ምሽታዊ ከረድኣኒ ይፍትና ነይረን። ኣነ ግና ፍቓደኛ ኣይነበርኩን።

“ብድሕሪኡኸ?”

“ኣብ መባእታ መምሃሪነይ ዝሰክሕሉ ሕማቕ ተማሃራይ ኮይነ። ኣብ ማእከላይ ደረጃ ግና ትምህርቲ ዝበሃል'ዉን ጸሊኢየ።” ንጸጉሩ ሓኸፍ ሓኸፍ ኣበሎ።

“ንምንታይ?”

“በቃ ጽጋብ በሎ እምበር።” መልሲ ንኽህበኒ ኣይደንጎየን። ኣብ ልሳኑ ተቐሪባ ዝጸንሐት'ያ ትመስል። “ስድራይ ዘይፈልጥዎ ብኩራት ኣጽዒቐ።” ኣዒንቱ ካብን ናብን ኣቕባሕበሐን።

“ቀጽል”

“ትምህርቲ ምቕጻዕ ንሶም እዮም ኣላሚዶምኒ። ኣብ ክላስ ኣቲኻ ቀንጠብጠብ'ዉን ብሰንኮም ፈሊጠዮ።” ኣብ ምዉንጃል ተጸምደ። “ኣብ ክንዲ ንመሃር ብቕድሚና ኮፍ ንዝበሉ ተማሃሮ ብፕላስቲክ ጌርና ንሃርሞም። ጸጸር ሒዝና ኣቲና'ዉን መምህር ከይረኣየና ናብቶም ቅድሚት ኮፍ ዝበሉ ተማሃሮ ንሰንዱ። ሕጂ ክሓስቦ ከለኩ ኣዝዩ'ዩ ዘሕፍረኒ።” ርእሱ ኣድነነ።

“ካብኣቶም ኣዕሩኽትኻ ዝተመሃርካዮ ካልእ እንታይ ነይሩ?”

“ሽጋራ ከኣ….. ሽዑ ወዲ 15 ዓመት'የ ነይረ። ዳርጋ ኩሎም ኣዕሩኸይ ሽጋራ ይስሕቡ'ዮም ነይሮም። ኣብ መጀመርታ ፍጹም ኣብየዮም ነይረ። ምስ ግዜ ግና ተደናዲነ። ኣብ መወዳእታ ከኣ ሽጋራ ኣብ ኢደይ ክቐርቐራ ተሰማሚዐ።” ከንፈሩ ነኸሰ። ንሕሉፍ ዝሕንሕነሉ ዝነበረ ይመስል። “ኣብ'ቲ ሽጋራ ዝሰትየሉ ዝነበርኩ እዋን፡ ሽጋራ ምስታይ ምኽንያት ንህቡብነት ኮይኑ'ዩ ዝስምዓኒ ነይሩ። ሽጋራ ብገዛእ ፍቓድካ ሳንቡእካ ተሕርረሉ መሳርሒ ምንባሩ ኣየቕለብኩን።” ጽውግታ ረኣኹሉ።

“ሽግራ ስለዝሰተኻ ህቡብ ኴንካ ማለት ድዩ?” ዝገረመትኒ ነጥቢ ስለዝረኸብኩ ሓተትክዎ።

“እወ፡ ተገሪምካ ትኸውን። ግና ዘገርም የብሉን። ህቡብ ማለት ፍሉጥ እምበር ለባምን ቅኑዕን ጌርካ ኣይትሕሰቦ። ሽጋራ ከም መግለጺ ምዕባሌ ዝሓስብዎ ተማሃሮ ግና እፈልጥ ነይረ። ኣነ ንባዕለይ'ውን ሓደ ካብኦም'የ።” ጽውግትኡ ብክምስታ ተተክአ። ግን ከኣ ኣብ ልክዕ ቆጸራ ዘይነበረ ክምስታ! “ዓበይቲ ኣሕዋተይ ተማሃሮ ካልኣይ ደረጃ ስለዝበራ፡ እቲ ሓበሬታ ናብ ገዛና ዳርጋ ደንጉዩ እዩ በጺሑ። ማለተይ ድሕሪ ኣዋርሕ።” ብምባል ኣእጋሩ ኣመሳቐለ። ብጸጋመይቲ ኢዱ ንዝተዓኳለለ ጸጉሪ ርእሱ መመሊሱ ክጠዋውዮ ተራእየ።

“ስድራ እሞ እንታይ ደኣ በሉ?”

“ልክዕ'ዩ ጽቡቕ ክሰምዖም ዘይሕሰብ'ዩ። ክሳብ ኣፎም ደም ዝወጽእ ሽጋራ ከም ዘይጠቕመንን ክገድፎ ከም ዘለንን ተዛሪቦም። እንተኾነ ዘፍረይዎ ነገር ኣይነበረን። ክሰምዖም ኣይከኣልኩን። ኣእዛነይ ንኣዕሩኸይ ጥራይ'ዩ ክፉት። ኣዕሩኸይ ከኣ ከም ዝበልኩኻ ኣብ ስነ-ምግባር ጉባጣት እዮም። ስለዚ . . .” መመላእታ ቃላት ዝሰኣነ መሰለ። ግና ዘረብኡ ርዱእ ስለዝነበረ፡ ብዛዕባ እቶም ዘይተዘርቡ ቓላት ክሓስብ ኣይደለኹን።

“ምስ ስድራኻ ዝነበረካ ዝምድና እሞ ከመይ ኮይኑ?”

“እቲ ቕድሚኡ ኣብ ልዕለይ ዘንጸባረቕዎ ዝነበሩ ሓልዮት ኣይጎደለን። እንተኾነ ኣነ ሽለል ኩብሎም ተራእየ። ንዘኽትሎ መገዲ ከም ዘይድግፍዎ ስለዝፈልጥ ክርሕቆም ወሲነ። ኣብ ሓደ ገዛ እናተቐመጥና ጓኖት መሲልና።” ብምባል ቅንዕና ዘይነበሮ ክምስታ ኣንጸባረቐ። “ፈንጠዝያዊ ኣካይዳና መዕገቲ ተሳኢንዎ። ካብ ዝመሃረሉ ዘይመሃረሉ በዚሑ። ካብ ቤት ትምህርቲ'ውን መጠንቀቕታታት ውሒዙ። ግና ድምብርጽ ይብለና ኣይነበረን። ብዋጋ ንእስነትና ጠላዕ ክንጻወት ኣይተሰከፍናን።” ብስምዒት'ዩ ዝዛረብ ነይሩ። ብውሽጡ ዝተተንከፈ ይመስል።

“ኣዕሩኽትኻ ክንደይ እዮም ነይሮም?”

“ሰለስተ፣ ሕጂ ክሓስቦ ከለኹ ካብ ኣርባዕቴና ሓደ'ኳ ብዛዕባ መጻኢ ክሓስብ ዝግደስ ኣይነበረን። ኩላትና ብዘደንግጽን ዘይውርጹጽን ኣተሓሳስባ ዝጨቀና ሰባት ኢና ነይርና።” ርእሱ ነቕነቐ።

“ንሽጋራ ዝኸውን ገንዘብ ካበይ ትረኽቡ ነይርኩም?”

“ኣነ ሕንቁቕ ኣተዓባብያ ስለዝነበረኒ ገንዘብ እስእን ኣይነበርኩን። ኣመኻንዩ ሃቡኒ እብል ነይረ። እንተዘይተዋሂበ ከኣ ባዕለይ ኣልዕል፣ ብካልእ ኣዘራርባ ስርቂ'ዩ። ናይ ኣዕሩኽተይ ግና ዝፈልጦ ኣይነበረንን። እንተኸፍአ ግና ሰሪቖም እዮም ዘምጽኡ ነይሮም ዝኾኑ።” በለ።

“ቀጽል በል!”

“ካብ ሽጋራ ምስታይ ዘይሓልፍ ዝነበረ ተግባራትና፡ ናብ ካልእ ማዕቢሉ። ምናልባት ካብ ማዕቢሉ ብኢሱ እንተበልኩዎ'ውን ይሓይሽ።” ብምባል ጸጥ በለ። ኣብ ሓደ ነጥቢ መቐይሮ በጺሕና ክንከውን ገመትኩ።

“ናብ ምንታይ ደኣ ብኢሱ?”

“ሓደ ካብ ኣርባዕቴና ዓርኪ ምስ ሓዜ፡ እቶም ዝተረፍና ናብ ኣዋልድ ዘብዘብ ኢልና። ህይወትና ጽልዋ'ዩ ነይሩ።” መቓምጥኡ ኣመቻቸአ።

“እሞ።” ሓጺር መልሲ ሃብ ስቡሓት።

ኣልጌና ወልደማርያም

ይቕጽል. . .

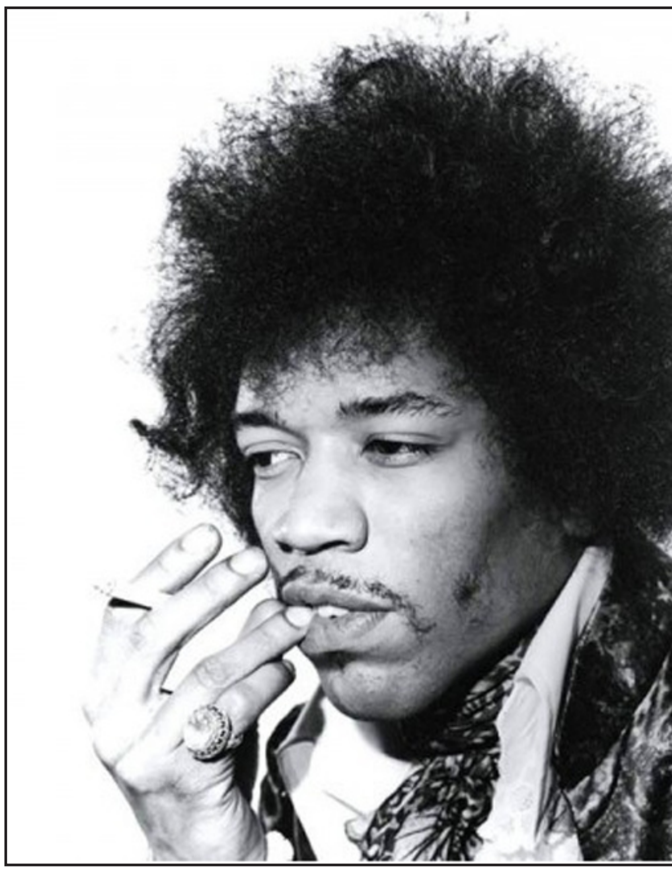

ኩርናዕ ካርቱን

ምልክታ

ዳሃብ ዳዊት - ቤተልሄም ታደሰ

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ዓዲጓዕዳድ

ወ/ሮ ኣለም ኣስፍሃ ሓይለኣብ በዓል ቤተይ ኣቶ ኣርኣያ ገብረሂወት ህንጻ ስለዝሞተ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 5 ደቁ ድማ ወረስቲ ምኻኖም ይረጋገጸሎም ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን29/5/15 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ክትመውሊዕ

ቀሺ ባህልቢ ቀሺ ባሓይ፡ ወላዲና ቀሺ ባሓይ ኪዳኑ ስለዝሞተ፡ ኣነ ምስ 6 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኻንና ኮ/ቤ/ፍ ከባቢ ዓድታት ክትመውሊዕ ወሲኑልና ኔሩ። ነዚ ካብ ወላዲና እንወርሶ ኣብ ዞባ ማእከል ንኡስ ዞባ ጋላነፍሒ ክትመውሊዕ ዝርከብ 41*8 ዝስፍሓቱ ሓደ ኣዳራሽ ህድሞ ዝሓዘ 6 ኣሕዋተይ ብውህብቶ ስለዝሃቡኒ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን28/5/15 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ከሳሲት ወ/ሮ የርሳሌም ገብረዝጊ፡ በዓል ቤተይ ኣቶ ተኽላይ ፍስሓጽዮን ሰጊድ ናብ ሓደ ቦታ በጺሐ ክመጽእ እየ ኢሉ ምስ ከደ ብዘይ ተፈልጠ ናበይ ምኻኑ ከይሓበረኒ ንልዕሊ 1 ዓመት ስለዝጠፍአ፡ ኣብ ቤ/ፍ ናይ ሓዳር ክሲ ተመስሪቱልካ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብወኪል ን18/5/15 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ። እንተዘይቀሪብካ ኣብ ዘየለኻሉ ውሳነ ክንህብ ምኻንና ነፍልጥ።

ወ/ሮ ዓይናም ኣብርሃም በዓል ቤተይ ሃይለ ሰረቐ ዓንደማርያም ስለዝሞተ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 5 ደቁ ድማ ወረስቲ ምኻኖም ይረጋገጸሎም ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን28/5/15 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ዓዲ ንፋስ

ኣብ መንጎ ከሳሲት ወ/ሮ ናጽነት ደብረጼን ደበሳይን ተኸሳሲ ኣቶ ኣሮን ድራር ወልደሃንስን ዘሎ ናይ ሓዳር ክሲ ኣብ እስራኤል ስለዘሎ፡ ን24/5/15 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ሕምብርቲ

ኣለፈሽ ካሕሳይ ፍስሓጽዮን፡ ወለድና ኣቦና ካሕሳይ ፍስሓጽዮን ተኽለጽዮንን ኣደና ወለሽ መደለ ሚኪኤልን ስለዝሞቱ፡ ኣነ ምስ 1 ሓወይ ወረስቲ ምኻንና ይረጋገጸልና ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/5/15 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣቶ ፍቓዱ ያቀብ ዑ/ሚካኤል፡ ጓለይ ማኣዛ ፍቓዱ ያቀብ ስለዝሞተት፡ ኣነ ምስ ወላዲታ ወ/ሮ ቀድሽ ተኽለ ተስፎም ወረስቲ ምኻንና ይረጋገጸልና ስለዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን16/5/15 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ወኪድባ

ወ/ሮ ሓረጉ ተወልደ ሓደራ፡ ወለድና ተወልደ ሓደራ ሓጎስን ጋብሩ ተኽሉ ልብሳይን ስለዝሞቱ፡ ኣነ ምስ 3 ኣሕዋተይ ኣብ ዝንቀሳቐስ ኮነ ዘይንቀሳቐስ ንብረት ወረስቲ ምኻንና ይረጋገጸልና ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን27/5/15 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ተኸላቢ

ተወካሊት ወ/ሮ ዝማም ፍስሃየ ደበሳይ፡ ወለድና ፍስሃየ ደበሳይ ወልደሩራኤልን ሓዳስ ተስፋሚካኤል ሃይለስላሰን ስለዝሞቱ፡ ንሕና 6 ደቆም ኣብ ዝንቀሳቐስ ኮነ ዘይንቀሳቐስ ንብረት ወረስቲ ምኻንና ይረጋገጸልና ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን20/5/15 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ በለዛ

ወ/ሮ ሰናይት ተኽለ፡ ወላድየይ ተኽለ ተስፋስላሰ ስለዝሞተ፡ ኣነ ሓንቲ ጓሉ ወራሲቱ ምኻነይ ይረጋገጸለይ ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን19/5/15 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ዞባ ዓንሰባ ዓዲ ተከሌዛን

ፍረሂወት ግርማጽዮን ኣስገደ ምባል ተሪፉ፡ ፍረሂወት ደሳለ ኣስገደ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን21/5/15 ኣብ ቤ/ፍ 1ይ መጋባኣያ ይቕረብ።

ከረን

ኣቶ ኣሕመድ ዓሊ ሳልም፡ ብኣቶ ዩሱፍ ኢብራሂም ንሱር ንዝቐረበልካ ናይ መኪና ውዕል መሸጣ ትግባረ ክርክር፡ ን18/5/15 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ። ቀሪብካ ምስ ዘይትምልስ ቤ/ፍ ኣብ ዘየለኻሉ ውሳነ ክህብ እዩ።

ሓምድሓምድ ዑስማን ሓጃጅ ምባል ተሪፉ፡ መሓመድሓምድ ዑስማን ሓጃጅ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን12/5/15 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ዓደምነገር

ኣቶ ክብሮም እስቲፋኖስ ሰብሃቱ፡ ኣደና ኣድሓነት ተወልደ ጎነጸ ስለዝሞተት፡ ኣነ ምስ 3 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኻንና ይረጋገጸልና ስለዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን31/5/15 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ከተማ ድባርዋ

ተኽልዝጊ ገብረልኡል ተስፋሚካኤል፡ ኣደና ለተኪኤል ኣረጋይ ተስፋጋብር ስለዝሞተት፡ ኣነ ምስ 6 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኻንና ይረጋገጸልና ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን20/5/15 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ከተማ ሰገነይቲ

ወ/ሮ ለተብርሃን ትኩእ ይትባርኽ፡ ኣቦና ትኩእ ይትባርኽን ኣደና ኣብርሃጽዮን ቀላትን ስለዝሞቱ፡ ኣነ ምስ 7 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኻንና ይረጋገጸልና ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/5/15 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

NOTICE

The public is hereby notified that Colonnade Mining Group Eritrea Limited has added the following objectives to its activities by resolution dated 11th February 2015. The activities included are:

a) Sourcing delivery and sale of international and local mining related equipment and supplies;
b) Selling mining related equipment and supplies under agency or distribution agreements; and
c) Providing additional services such as service level contracts for the provision of staff for specific technical services.

Colonnade Mining Group Eritrea Ltd.

ብስራት ነፍቀርቲ ሲነማ

ተጀምረኒ ኣለኹ ዘርእስታ ሓዳስ ፍቕራዊት ፊልም
ንጽባሕ ቀዳምንን ሰንበትን ዕለት 2ን 3ን ግንቦት 2015
ኣብ ሲነማ ኢምፔሮ ተዳልያትልኩም ኣላ
ደራስን ዳይረክተርን ያሲን ዓብደልዓሊም (ኣቡ የዚድ)

ዘይሰምዐ ወላዲ ከይህሉ!

ሓዳስ መጽሓፍ
ባህጊ
ብሉጽ ሜላታት ኣተዓባብያ ደቅና

ንወለዲ ዓቢ ሩፍታ ዝፈጠረት መጽሓፍ!

ደቅና ወነንቲ ህጡር ጥዕና፣ ድልዱል ማሕበራዊ ዝምድናታት፣ በሊሕ ኣእምሮ ብፍላይ ከኣ ኣብ ትምህርቶምን ባህርያቶምን ብሉጻት ኮይኖም ንኽዓብዩ፣ ወለዲ ክንገብሮ ዘለና ኣልያን ክንክንን ብደቂቕ እተስተምህር ብዓይነታ ቀዳመይቲ መጽሓፍ።

ወለዲ ንደቆም ክሰርሑዎም ወይ ክፍንጥሕዎም ሳዕለዋይ ኢድ ኣለዎም!

ስለዚ ደቅና ብሉጻት ንክኾኑ ንሓግዞም።
ኣብ ስቴሽነሪታት፣ ንዚያዳ ሓበሬታ 07-23-66-72

Bisha Mining Share Company
P.O. Box 4276
Asmara
Eritrea

Tel: (+291) 1124941
Fax: (+291) 1124941
www.bishamining.com

VACANCY ANNOUNCEMENT

Bisha Mining Share Company is inviting applicants for the following position for Bisha site project;

Drill and Blast Engineer

Number required – (01)
Type of contract – Definite period (2 years)

Major Duties and responsibilities.

- Provide drill and blast engineering services including blast hole pattern design and 'tie-in'/charge design.
- In consultation with planning personnel, prepare blast master for all mining areas 3 months in advance.
- Liaise with the Short Term Planning Engineer and Production Superintendent to efficiently schedule the drilling and blasting requirements and minimize interruption of other mining operations.
- Liaise with the Drill and Blast Superintendent to ensure drilling and blasting operations are carried out in a cost effective manner.
- Liaise with the Drill and Blast Superintendent to develop and implement procedures that optimize the drill and blast process.
- Resolve drill and blast technical problems.
- Prepare, monitor and update production data associated with drilling and blasting activities. Review Q/A data, digging sheets and blast videos to determine areas of further improvement.
- Liaise with consultant and specialist suppliers as required.
- Inspect drill and blast areas periodically.
- Consult and develop a close working relationship with the Geotechnical Engineer in order to optimize pit wall stability.
- Provide specialist reports on particular facets of the drill and blast operation.
- Actively report hazards and incidents.
- Act in a safe manner.
- Act for the Drill and Blast Superintendent.

Profile: Qualifications and Experience

Formal Education, Certifications or Equivalents	A formal degree in Mining of Civil Engineering.
Working Experience – Nature & Length	• Minimum 5 years' experience in designing of drill and blast patterns • Quarry Manager's Ticket (Desirable)
Leadership Experience – Nature & length of time	Management position for 6-8 years in the mining open pit operations.
Other skills and abilities	• Demonstrated knowledge of blast design and initiation software. (Surpac) and Excel. • Able to use software such as Blast Map or Tie In. • Effective English oral and written communication skills.

General Information and other requirements:
- Place of Work: Bisha.
- Salary: As per Company salary scale.

Additional requirement for Nationals:
- Having fulfilled his/her National Service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense.
- Present clearance paper from current/last employer.
- Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card etc.).
- Only shortlisted applicants would be considered as potential candidates for an interview.
- Application documents will not be returned to sender.
- All applications should be sent through the post office.
- Deadline for application: 10 days from the day of publication in the Newspaper.

- Address: Please mail your applications to;
  Bisha Mining Share Company,
  P. O. Box 4276 Asmara, Eritrea

- Note to Eritrean applicants:
  Please send a copy of your application to
  Aliens Employment permit Affairs,
  P. O. Box 7940 Asmara, Eritrea.

ሓዳስ ልቢ ወለድ መጽሓፍ "ንኽልቴና'ባ ተመርያ?"

ንፍቅራውን ማሕበራውን ገጽት ህይወት እትድህስስ ሓዳስ መጽሓፍ
"ንኽልቴና'ባ ተመርያ"
በቲ ቅድሚ ሕጂ መስጥቲ መጻሕፍቲ "ተመርዓወኒ'ባ"
"ዛንታ ሄለን" ካልኦትን ዝደረሰን፡ ዝተፈላለየ ሽልማት ዝዓተረን
ጸጋብርሃን ኀይትኦም ተደሪሓ፡ ኣብ ዕዳጋ ተዘርጊሓትልኩም ኣላ።
እዛ ኣብ ሓቀኛ ዛንታ ዝተመርኮሰት መጽሓፍ፡ ኣብዚ ደቒ ኣንስትዮ ንብሕተን ክውንና ዝብህጋሉ ዘመን ልቦና ተቐኒታ፡ ብስነጥበባዊ ጽባቐ ወቒባ ጆባእ ትብለኩም።
"ንኽልቴና'ባ ተመርያ?"
ቅድሚ ሕጂ መጽሓፍ "ተመርዓወኒ'ባ" ዘንበብኩም መዛዘሚ
ታሪኽ ሂወት ዳኒኤል ንኽትፈልጡ ክተንብቡዋ ትግባእ መጽሓፍ እያ።
"ንኽልቴና'ባ ተመርያ"
ኣብ ኩለን ኣብያተ መጽሓፍትን፡ ሱኒታ ስተሽነርን ተቐሪባትልኩም ኣላ።
ንዝያዳ ሓበሬታ ብቁ ስልኪ 07175346 ተወከሱ

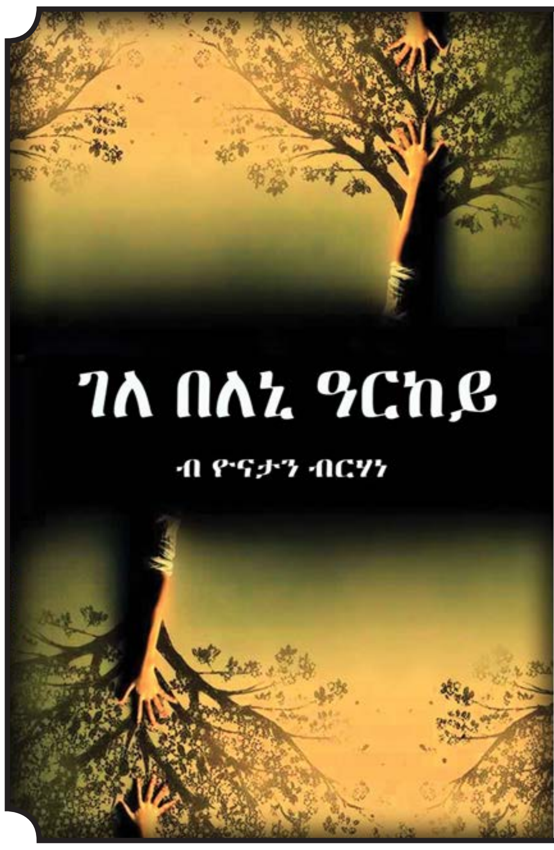

ዘሐጉስ ብስራት

ስድራይ ክምዕዱኒ "ተዓገስ፡ ተዓገስ" ኢሎም ዝመኽሩኒ፡ ተዓጊሰ ንኽሰግሮ ዘይከነ ምዕጋስ ንኽላመዶ ኢሎም እዮም።

"ትርጉም ምንባር፡ ሽግር ዘይብሉ ህይወት ምንዳይ ዘይኮነ፡ ንዘጋጥመካ ሽግር ከም እትዕወተሉ ምግባር እዩ። . . . ወዘተ

ናይ ግዜና ሚዛናዊት፡ መጽሓፍ ኣብ ኩለን ኣበያተ-መጻሓፍቲ ተዘርጊሓትልኩም ኣላ።

"ገለ በለኒ ዓርከይ"

Tel - 07402322

ምልክታ

ኣነ ኣንጀላ ኣምለሱ ተኪኤ ዝተባሃልኩ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ 4 ኣስመራ ጎደና 194-3 ቁጽሪ ገዛ 21 3ይ ደርቢ ቁ.7 ዝርከብ ገዛይ ኣብ ምምሕዳር ዞባ ማእከል ንብረት ቁጽሪ መዝገብ 52586 ጠቕላላ ቁጽሪ መዝገብ 87260 ብዕለት 22/07/1994 ዝተመዝገበ ክሸጦ ስለዝደለኹ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ኣብ ዉሽጢ 30 መዓልቲ ኣብ ቤት ጽሕፈት ኖታሪ ዞባ ማእከል ይቕረብ።

ኣንጀላ ኣምለሱ ተኪኤ

Bisha Mining Share Company
P.O. Box 4276
Asmara
Eritrea
Tel: (+291) 1124941
Fax: (+291) 1124941
www.bishamining.com

VACANCY ANNOUNCEMENT

Bisha Mining Share Company is inviting applicants for the following position for Bisha site project;

1. Civil Superintendent/Surveyor (01)

Duties and responsibilities

- Supervise all construction activities of contractors relative to Field Engineering, Planning and Controls, Contract Administration and Health & Safety to ensure the complete and correct execution of the construction work and obligations included in the contractor's scope of works.
- Become familiar and adhere to the project health, safety & environmental regulations/procedures
- To perform detailed inspections of the construction activities executed by the Contractors in the areas assigned with the objective of obtaining the quality of work which conforms to:
  - Contractual documents
  - Construction drawings and specifications (including variation)
  - Referenced codes and standards
- To ensure that materials supplied to the project conform to the project specifications.
- To prepare sketches for site variations for incorporation in the as-built drawings.
- To ensure that all contractors are using the latest revisions of drawings, documents `and specifications.
- To participate in acceptance inspection, prepare and continuously updatea deficiency register of contractors work, under his jurisdiction;
- To provide input to weekly/monthly reports;
- To attend weekly meetings with contractors;
- To produce contour maps of designated area;
- To establish survey beacons for the construction site
- To work with Total Station/GPS
- To verify all contractors setting out points & cast-in items
- Updating of all data on relevant drawings & keeping records thereof
- To assist with measuring & calculating quantities, such as excavations, back fill, etc.

Profile: Qualifications and Experience

Formal Education, Certifications or Equivalents	BSc. Degree/HND Land Surveying
Working Experience – Nature & Length	Minimum 10 - 15 years' experience as a surveyor in roads/ civil works and at least 5 years in similar projects preferably in the mining industry. Good knowledge of Mathematics.
Leadership Experience – Nature & length of time	• Demonstrated leadership & ability to organize staff and tasks. • Strong surveying, time management & organization skills • Teamwork is essential
Other skills and abilities	• Required Valid Eritrean driver's License. • Communication skills- English ability to read & write for administering daytodaycommunication, data and reporting • Proficiency in Microsoft office and Excel skills are critical (Computer literate) • Able to work independently

2. TLB and Manitou Operator (01)

Duties / Functions

- Become familiar and adhere to the project health, safety & environmental regulations/procedures
- To attend safety meetings and other announced staff meetings
- To carry out mobile equipment pre-inspection prior to performing operations and maintain records
- To perform earthworks excavations as per supervisor instructions
- To ensure the mobile equipment is used for the intended activities
- To report any deviation/incident and/or damage to the supervisor immediately
- To maintain the mobile equipment in good working and clean condition at all times.
- To ensure excavations within operator's working area are made safe and properly barricaded
- To perform loading & unloading of equipment/materials within containers
- To rig/lift item/equipment into position within the operational plant area
- To load/offload item/equipment from/into trucks
- To ensure all rigging/lifting activities are conducted in accordance to project safety procedures.

Profile: Qualifications and Experience

Formal Education, Certifications or Equivalents	TLB & Manitou operator certification/assessment & job specific training.
Working Experience – Nature & Length	Minimum 05 - 10 years' experience as a TLB/Manitou operator in similar projects preferably in the mining industry.
Leadership Experience – Nature & length of time	• Demonstrated leadership & ability to organize tasks. • Strong time management skills • Teamwork is essential
Other skills and abilities	• Required Valid Eritrean driver's License. • Communication skills- English ability to read & write for daily communication & reporting • Able to work independently

General Information and other requirements:

- Place of Work: Bisha.
- Type of contract: Definite period
- Salary: As per Company salary scale.

Additional requirement for Nationals:

- Having fulfilled his/her National Service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense.
- Present clearance paper from current/last employer.
- Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card etc.).
- Only shortlisted applicants would be considered as potential candidates for an interview.
- Application documents will not be returned to sender.
- All applications should be sent through the post office.
- Deadline for application: 10 days from the day of publication in the Newspaper.
- Address: Please mail your applications to;
  Bisha Mining Share Company,
  P. O. Box 4276 Asmara, Eritrea

- Note to Eritrean applicants:
  Please send a copy of your application to
  Aliens Employment permit Affairs,
  P. O. Box 7940 Asmara, Eritrea.

ደብዳበታት ናንበብቲ

ፍናን መሓሪ

"ኣብ ሳሳሳካ ተቑጸጸ"

እቲ ንነውሕ ዝበለ ግዜ ክይተተንከፈ ዝጸንሐ ኣብ ኣስመራ፡ ጎደና ዋርሳይ - መንገዲ ኤክስፖ፡ ካብ ሜዳ ባትቲ ማስከረም ጀሚርካ ናብ ጎደና ሓርነት ዝወስድ ጽርግያ ኣብዚ ግዜ እዚ ብጸዕናን ብዋጋን ቀለም ኣብ ምልካይ ደርኩቡ፡፡ እቲ ንገለ ኣዋርሕ ኣቋሪጹ ዝጸንሐ ማስርሕ ምልካይ ቀለም ክቐጽል ምኽኣሉ ጸቡቕ ነገር እዩ፡፡ ብዘወሳኺ ኣብ ግዜ ለይቲ ይካየድ ምህላው እቲ ጸቡቕ ጎድኑ እዩ፡፡ እቲ ምንታይ ጸዑቕ ምንቅስቓስ ናይ ተሽከርከርቲ ስለዘየለ፡፡ ብዘወሳኺ ሽሕ እኳ ንድሕሪት ትራፊካዊ ድሕነት ተባሂሉ ዝግበር እኳ እንተኾነ በዓል ናጽነት ኣብ ዝቃረበሉ ዘሎ ግዜ ይልክ ብምህላው ንግርማን ትርኢትን ናይ ጎደናታት ከየድምቖ ከምዝይተርፍ ርጉጽ እዩ፡፡

እንተኾነ ግን እቲ ብቐጻሊ ዝርአ ጸገም ሕጂውን ይንጸባረቕ ኣሎ፡፡ ድሮኳ እዚም ኣብዚ ሐደት መዓልታት ዝተለኽዩ ክዛሱ ጀሚሮም ኣለው፡፡ ዝተርከሱ ኣሻቦም ይዛሱ ምሐር እዩ ዘተሓሳስበ፡፡ እንታይ እዩ ግን እቲ ጸገም? ውሑድ ቀለም ተቐሪቡሎም "ኣተኣኻኽሉኩም ልኸዩዎ" ዝብል መምርሒ ይወሃቦም ስለዘሎ ዲዮም? ወይስ ዝኣክል ተቐሪቡሎም እናሃለወ ብኢደ-ወነኖም ኣቃጢኖም ስለዘለኽዩዎ ዘለዉ እዩ መዓልታት ከይሓለፈ ዝድወን ዘሎ? እቶም ኣብኡ ዝዋፈሩ ዘለዉ ተገዳስነት ሞያዊ ብቕዓት ስለዘኽንድሎም ዘሎ ዲዩ? ጽርግያ ብግቡእ ክይተኸስተረ፡ ኣብ ማርቻቤዲ ዘሎ ሓመድን ዶሮናን ከይተጸርገ ይልክ ስለዘሎ ዶ ኾን እዩ? ዋላ ዋላ ቁንቁኛኡ እዚ ክንብሎ ሓርቢቱና እዩ ዘሎ! እቲ ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ብብዝሒ ዝተለኽየ ኣብ ሓጺር እዋን ብምድዋ ተጠቃሚ ጽርግያ መብዝሕትኡ ኑቲ ዕዮ ኣየማሰኮኖ፡፡ ምስ ምጅማር ምልካይ ምልክት ትራፊክ ኣብ ጽርግያ ወግሑጸብሐ ተጠቃሚ ዘይዕንብዩ ክገልጽ ኣይግድን ዝብል እዩ፡፡ "ኣብ ሳሳሳካ ተቑጸጸ" ከምዝበሃል ምምሕዳር ዞባ ማእከል ኑቲ ሕሉፍ ዕዮኡ ገምጊሙ፡ ብልሚታቱን ድኽመቱን ኣለልዩ ኑቲ ማስርሕ ምልካይ ብግቡእ ክትሓላዞ ኣዘኻኽር፡፡

ተስፋማርያም ዞሚክኤል
ን/ዞባ ቲራቮሎ

ምስ ምንታይ ኮን ክቑጸር'ዩ?

ኣብ ገለ ኢጋጥሚታት ሱብ ካሮሳ (ዓረብያ ፈረስ) ኑቲ "ሱ!" እናበሉ ብኩርማጅ ለለጠጦም ዘጋልብዎ እንስሱ፡ ኣብ ክንዲ ናይ ሱብ ባህሪ ከለማምዱዎ ዝፍትቱ ብኣንጻሩ ንባዕሎም በቲ ዝርእዩዎ ተግባራት ናይ እንስሳ ባህሪ ክውንኑ ትርእዩዎም፡፡ ኑቲ "ከም ሱብ ዝሓስብ እንስሳ የለን፡ ከም እንስሳ ዝሓስብ ሱብ ግን ኣሎ" ዝብል ጥቕሲ የዘኻኽሩኒ፡፡ ብርክት ዝበሉ ሱብ ዓረብያ ፈረስ መንገዲ ዓጸዮም፡ ሱብን መኪይንን ምሕላፍ ከሊኦም ኩበቅዐ፡ ክሕልፍዎም ምስ ዝሓትዎም ንኽትደግሞ ብዘሕፍር እዚ ኢልካ ክትገልጾ ዘሕንኽ ጸርፍታት እናርገፉ ከገባዕበዑሎም ትዕዘብ፡፡ ከምዚ ዝኣማሰለ ፍጻመታት ኣብቲ ዕሙር ዕዳጋ ዝዐደሉ ዕዳጋ ኣሕምልቲ፡ ደርሆ፡ ኣጣሉ፡ ጸዑቕ ምንቅስቓስ ናይ ሱብን ተሽከርከርትን ምርኣይ ንዘኾነ ሱብ ሓድሽ ኣይኮነን፡፡

ኣብዚ ቀረባ ግዜ ኣብ ባርጅማ ኣብ ጎደና ኤክስፕረስ ካፈ ኣብ ዝርከብ መንበሪ ገዛን ትካልን ሓደ በዓል ካሮሳ ዓረብያኡ ዓጸዩ ኣራጠጡ ሻሂ ይሰቲ ነይሩ፡፡ ሓንቲ ኣብቲ ገዛ ዝመንበራ በዓልቲ መኪና ገዝኣ ክትኣቱ እንተመጸት ኣፍደገ ገዝኣ ብዓረብያ ተዓጽዩ ጸንሓ፡፡ ኣናድያ ንበዓል ካሮሳ ረኺባ ክልዕለላ'ሞ መኪናኣ ክተእቱ እንትሓተተቶ ኣብ ክንዲ በተግ ኢሉ ዓረብያ ፈረሱ ዝኣሊ ዓይኑ ብምንጉልላጥ "ንዓረብያ ፈረሰይ ካብዚ ዘልቅቕ ይምጸኣ!" ብዝስምዕ ምስኣ ኣብ ቀይቀን ናይ ቃላት ምሽንብባብን ተጸምደ፡፡ ጀማውቱ እናተገዘረ፡ ብናይ ትዕቢት መንፈስ ከኣ እዩ ካብ ሓደ ሰራሒ ዝበልዕ ሱብ ክወጽእ ዘይትጽበዮ "ናጤባ ህድሞ!" ክትብሎ ዘድፍርካ መልሰታት ከዘንብላ ሰሚዐ፡፡

ትሕትና መለለዪ ጬዋ ባህሪ ሕብረተሰብ ኤርትራ ኣብ ርእሲ ምኻኑ ንሰራሒ ዝበልዕ ሱብ መርንዲ እንጀራኡ እዩ፡፡ ብልዙብ ቃላት መለሶካ ክትኣልዮ ንዘኮኣል ጉዳይ ብትዕቢት ክትምልሰሉ ጸቡቕ ኣይኮነን፡፡ ናብ ካልእ ጎድ ከምርሓካ ከምዘኽእል ፈሊጥካ ምጽናሕ ኣገዳሲ እዩ፡፡ ከምዚ ሓውና መንገዲ እናዓጸዉ ኣብ ክንዲ እልዩ ዝብሉ ተገልበጦም ኣብ ምትህልላኽ ዝኣትው፡ ጸገም ዝፈጥሩ፡ ጠንቂ ሓደጋ ዝኾኑ ብቑጽሪ ውሑዳት ኣይኮኑን፡፡ በዚ ኢጋጥሚ ኑቶም መልሓሶም ዘይብጸይቶም፡ ኣብ ጎደናታት ኣሸገርቲ ዝኾኑ ልቢ ይሃብኩም፡ ኣካይዳኹም ኣመዓራርዩ እብሎም፡፡

ማሮን ተስፎም -

ትኪ ዘይተኮ ንእሹቶ ሰካርጦ

ብዝሆን እንዳ ኢንኮደ ዘሎ ቦታ ጎሓፍ ዝተፈላለየ ኣሰምት እዩ ክጥመቕ ቀንዩ፡፡ ጸርዩ ዘይጸሪ ምኻኑ ዘስተብሃሉ ሰባት እናሰኻሕክሑ "ሽንፍላ" ከጠምቕዎ ተሰሚዖም እየም፡፡ ካልኣት'ውን ንብዙሕ እቲ ንገደኒ ኣስታት 70 ሜትሮ ርሱሓት ተጓሒፉዎ ዘሎ ቦታ ብምርኣይ "ትኪ ዘይተኮ ንእሹቶ ሰካርጦ" ዝብል ስም ከውጽኡሉ ዝተሰምዑ ብኣካል ዘይተጓነፉኒ ኣይኮኑን፡፡ ንሱ'ኳ ውሑዶም! እዚ ካብ ዝኾነ እዋን ንላዕሊ ተራእዩ ዘሎ ማእለያ ዘይብሉ ጎሓፍ ብዓይኑቱን ብዘሐኡን ንዘኾነ ሱብ መዛረቢ ኣርእስቲ ካብ ዝኸውን መዓልታት ኣይወሓዶን፡፡ እቶም ኣብቲ ከባቢ ዝነብሩ ይኹኑ ዝሰርሑ "ዝወረደና ንቀበል" ካብ ዝብል ሓሳብ ዲዮም ወይ ምስ ደሞም ተወሃሂዱ ብዘይካ ውሑዳት ኣፍንጫኦም ዓቢሶም ክሰርሑ ናብራኦም ክካይዱ ኣይረኣዩን፡፡ እንተ ሓለፍቲ መንገዲ ግን ብጸላኦም ወይ ብመንዲሎም ኣፍንጫኦም ዓቢሶም ክሓልፉ ምርኣይ ንቡር ተርእዮ ኮይኑ ኣሎ እንተብልኩ ኣየጋንንኩን፡፡ ከመይ ኣፍንጫኦም ዘይዓብሱ! ኣይ ኑበሾኻ ዘጽልእ ነፈጽካ ካብቲ ከባቢ ህልም በል ዘምጽእ ጨና እንድዩ ግዲ!

ብሰንኪ እቲ ሰኣን ዘልዕሎ ሓያለ መዓልታት ዘቑጸረ ጎሓፍ ኣብኡ ተፋርዮም ዝረኣዩ ካብ ጣኺ ናብ ኣብያተ ቁርሰን እንዳሰጋን ክይተረፈ ዝወናጨፉ ባልዕ እልቢ የብሎምን፡፡ ኣብቲ ከባቢ ዘለዋ ትካላት ማዕጾአን መሳኹተአን ናሕሰን ብዕስለ ሃመማታት መርኣዩ ኣይትረኽበለንን፡፡ ኣብ ፊት እቲ ጎሓፍ ዘላ ቤት ቁርሲ ሻሂ ክሰቲ ኢለ ምስ ኣተኹ ካብቲ ጣኺ ዝወፈሩ'ሞ ካብ ጣውላ ናብ ቦሎፎን ናይቲ ቤት ቁርሲ ሰገሮም፡ ኣብቲ ፋታ ዘፍትፈተሉ ሽሓኒ፡ ሻሂ ዝቐረበሉ ጣውላ ንጸው ነጀው ክብሉ ኣሸገሮምኒ፡፡ ካብኡ ሓሊፎም ናብቲ መግቢ ዝዓለወሉ ክሽነ ክኣትዉን ክወጹን ተዓዚበ፡፡ ኣብታ 'ፍላት ሰክሪን' ዝዓይነታ ተለቪዥንን ብዕስለ ሃመም ክብሉ ዘይተዓዘብኩ ኣይኮንኩን፡፡ እዞም ካብቲ ጎሓፍ ተተመራሪሖም ናብቲ ቤት ቁርሲ ዝኣትዉ ባልዕ መግቢ ክበክሉን ጥዕናዊ ሃሰያ ከውርዱን ከምዝኽእሉ ብኢጋኡ ንምምጋት ዘሸግር ኣይኮነን፡፡ ኣብቲ መሸጣ ስጋ ዝዐደሉ ትካል ብተመሳሳሊ እናኣትዉ ጥዕናዊ ጸገም ክይፈጥሩ ሰግኣትን ሻቕሎትን ዘለዎም ዓደግቲ ስጋ ውሑዳት ኣይኮኑን፡፡

ኣብዚ ዝለዓለ ሕቶ እንተልዩ "መን እዩ ዝጉሕፎ ዘሎ ዢ ህዝቢ ኣሰኻሕኪሑ ዘሎ ጎሓፍ?" ዝብል እዩ፡፡ እቲ ዝንሓፍ ዘሎ ጎሓፍ ካብ ሓድሽ ዓዲ፡ ገዛ ብርሃኑ፡ ከባቢ ዓይኒ ሓከም ዝርከቡ፡ ሰራሕተኛታት መደበር ዝንሓፍ እኳ እንተኾነ "ዋናኣ ዘቐለላ ጊላ፡ በዓል ዕዳኣ ነይቅበላ" ከምዝበሃል ኣብቲ ከባቢ ዝነብሩ ኑቲ ቦታ ስለዘቐለልዎ ካብ ዝተፈላለየ ኩርንዓት ናይ ዞባ ማእከል እናመጹ ክጉሕፉሉ በሪ ከፊቶምሉም እየም፡፡ እቶም ኣብቲ ከባቢ ዘለዉ ሱብ ትካላት ብሓፈሻ፡ ብፍላይ ድማ ሱብ ባራት፡ ኣብያተ ቁርስን ካልእን ኣብኡ ከምዝጉሕፉ ብግብሪ ዘረጋገጽኩዎ ጭብጥታት ኣለዉ፡፡ ካብቲ ዝጉሕፉሉ ዝተፋረዩ ሃመማታት ከኣ ናብ ትካሎም ወፋሮ ኮይኖም ይመጽዎም ከምዘለዉ ዝስሕትዎ ኣይመስለንን፡፡ ክሱብ በዓል ትንሳኤ እቶም ህርኩታት ሰራሕተኛታት ብቐጻሊ የጽርዩዎ፡ ኣብ መሬት ንዘጉሕፉ ዓገብ ይብሉ ከምዝነበሩ ክምስክረሎም እደሊ፡፡ ካብ በዓል ትንሳኤ ንደሓር ግን ኣይግድን! ትካሎም ኣብ ደረጃ ምዕጻው ዝበጽሐ፡ ኪያኦም ረጊጦም ኣብ ገዝኦም ኮፍ ዝበሉ፡ ኣብ ዘይሕማሞም ዝበጽሑ ከምዘለዉ ትካላት ጥዕና በጺሐንኦዶ ኾን ይህልዋ? "ጽሬት ኣደ ጥዕና እያ" ክብሃል ብተደጋጋሚ ይሰማዕ እዩ፡፡ ጎሓፍ ከ ደኣ ኣደ መን ኢና ክንብላ? ኣደ ሕማም ከምዝኾነውን መልስና ርዱእ እዩ፡፡ ካብዚ ዘልዕሎ ስኢኑ መፋረዪ ሃመማ ኮይኑ ዘሎ እንታይ ኢና ክንጸበ? ጥዕናዶ ሕማም?! እቲ ክወሃብ ዝኽእል መልሲ ሕማም ጥራይ እዩ፡፡

ትካል እንዳ ኢንኮደ ኣብ ግዜ ኣውደኣመትን ካልእ ኢጋጥሚታትን ጥራት ዝቐርበሉ ቦታ እዩ፡፡ ኣብ ከምዚ ንኣዳም ገሪሞ ዝብል ሕሱም ትርኢት ጎሓፍ ዝንሓፈሉ ብኸመይ ከጠዓዕሞ ይኽእል!? ብዘኾነ ዝኸፍኦ ሳዕቤን ከየኸተለ እንከሎ ህጹጽ ፍታሕ ክግበረሉ ኣጥቢቕና ንምሕጸን፡፡

ፍስሃየን ሃይለን
ኣስመራ

ንኸይበርሱን ከይጸንቱን

ምስ ምብራስ ኣእዋምን እንስሳ ዘገዳምን ሃገርና ዝተተሓሓዘ ደጋጊምና እንዕዘቦን እነንብቦን ዘሎና ኩነታት ሓራምዝ ጋሽ ባርካ እዩ፡፡ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ከም ዘንበብኩዎ ኣብ ዝሓለፈ ዓሰርተ ዓመታት 75 ዝኾኑ ሓራምዝ ተቐቲሎም እየም፡፡ እቲ ልክዕ ብዝሒ ሓራምዝ ናይዚ ሃገር ኣይፈለጦ እምበር ክንደዚ ዝኣኽሉ ሓርማዝ ክሃልቁ ከለዉ ከቢድ ክሳራ እዩ ምባል ምግናን ኣይመስለንን፡፡ እቲ ብኻላ ማላ ክትሓልፎ ዘይትኽእል ብቐጻሊ ዘተተሓሳስቦ ኣብቲ ከባቢ ዘለዉ ሓላፍነታውያን ዜጋታት ይኹኑ ትገሃት ሱብ ሞያ ናይቲ ንኣሱ ዞባ ብቐጻሊ ኣቤት ዝብልዎን ዘቐርብዎ ጥርዓናትን እዩ፡፡ ሓደ ምኽንያት ናይዚ ኣሰካፊ ኩነታት እዞም ሓራምዝ እቲ ተወጢኑ ዝበረ ናይ ሕዝእቲ መደብ ክትግበር ስለዘይተኻእለ እዩ፡፡ ኣብ ሓዳስ ኤርትራ ከም ዘንበብኩዎ ድማ እዚ ሕዝእቲ ጉዳይ ዝበሮ ቀንዲ ምኽንያት ናይ "ምምሕዳር ለውጢ" ስለዝተገበረ ኮይኑ ይስምዓኒ፡፡ ንሓመር በሎ ንወደል በሎ ይመስል ነገሩ! ዋላ ደኣ ምኽኒታት ይጸፍጽፍ ኑቲ ምብዳም ሓራምዝ ሃገርና ክየግኑ ግን ኩዩ ኣይከኣለን ዘሎ፡፡

እዚ ናይ ጋሽ ባርካ ኩነታት ናብቲ ንሕበሉ ሰሜናዊ ባሕሪ ከይልሕም ሰግኣቱን ስከፍታኡን ዝገልጸለይ ሓደ ኣብ ፍሽይ ምራራ ዝነብር ዜጋ እዩ፡፡ ኣፍልጦን ንቕሓትን ህዝቢ ንምዕባይ ብኡ ኣቢልካ ኑቲ ብርሰት ንምዕጋቱ ብዝዕባ ጉዳይ ምብራስ ኣግራብን ምጽናት እንስሳ ዘገዳምን ሃገርና ብመራኸቢ ብዙሃን ትምህርታዊ መደብ (EDUCATIONAL PROGRAM) እንተዝጅመር ኣድማዕነት ምሃለዎ ዝብል ርእይቶ ኣለኒ፡፡

ኣደም ኢብራሂም
ጊንዳዕ

ላብዝግትን

ጆሚ/ ደጀን ተኽለ

ደብዳበ ፍቕሪ

ትዕግስትኻ ሰዒሩኒ

ናእድ፣ ቅንዕና፣ ሓልዮትን ፍቕሪን ዝመሃርካኒ ኣብ ልበይ ዘይሃስስ ዝኽርን ናፍቖትን ዝተኸልካ ገብዘ ኢኻ። ዝጀመርናዮ ጉዕዞ ፍቕሪ ከምቲ ቃል ዝኣተናዮን ንሸካ ትምጽኦን ከይከይድ ኣነ ከም ዝዓንቀጽኩዎ እፈልጥ'የ። ስለምንታይ ከምኡ እገብር ምንባረይ ግና፣ ሕጂ እዚ ክብለካ ኣይደፍርን። ኩሉ ንግዜ ጉዲፍና ሓሳባይ ክትሰምዒ ግን እምሕጸነካ።

ናእድ፣ ኣብ ዘለኽዎ ክትህሉን ዝፈተኽዎ ክትፈቱን ከተሐጉሰኒ ለይትን ቀትርን እናተቓለስካ፣ ኣነ ግና ምላሻ ኣይሃብኩኻን። እኳ ደኣ ምስ መሓዙተይ ኮይነ ኑቲ ትገብረለይ ዝነበርካ ሓልዮትን ኣኽብሮትን እናቃጨጭኩ ኣነኣእሰካ ነይረ።

ናእድ፣ ግዜ ዋጋ ፅንደራይ ምስ ሃበ'የ ትሕትናኻን ፍቕርኻን በሪሁለይ። ንጉበሰይ ስለ ዘይፈለጥኩዎ ግና፣ ንቕንዕናኻ'ውን ክፈልጦ ኣይክኣልኩን። ንዓኻ ዘይኩንኩ ብዓበኡ ንጉበሰይ'የ ሃየ ነይረ። ንዝሐንቅቐኒን ዘቃጥረለይን ልቢ ገጽ ብምኽልኣይ።

ናእድ፣ ኣብ ፍቕሪ ድኻም ከም ዘየሉ በቲ ንትዕቢተይን ንዕቅተይን ሰዒርካ ኣብ ጎኒይ ክትህሉ ትገብሮ ዝነበርካ ቃልሲ 'ድሕሪ ማይ ናብ በዓቲ' ደኣ ኰይኑ'ምበር፣ ኣዒንተኻ ካብይ ምስ ተኸወላ ንዓይ'ውን ፍቕርኻ ተረዲኡኒ። ብቃ! ከምቲ ካጦኻ ክኸወል ሸበደብድ ዝብል ዝነበርኩ፣ ሕጂ'ውን ንኽርእየካን ንኽረኽበካን ኣመና'የ ዝሃርፍ ዘለኹ።

ናእድ፣ ሓልዮትካን ፍቕርኻን ንዝቖረ ልበይ ድኻሙ ከይጸብዖ ትኽ ኣቢልዎ'የ። ንህይወት ብኸሉ መኣዝን ምስ ተዛዚበዮ፣ ኣካይዳይ ኮንቱ ከም ዝነበረ ኣስተውዒለ። ብቃ! ትዕግስትኻ ሰዒሩኒ ከም ዊንታኻ ክኸውን ተብሪሰ ኣለኹ'ሞ፣ ምእንቲ ፍቕሪ ሕድገት ጌርካ ክትቅበለኒ በዓልቲ ምልእቲ ተስፋ'የ።

በሻመን

በሻመን ኣብ ምድረብዳ ካልሃሪ (ደቡብ ኣፍሪቃ) ዝነብሩ ዓሌት'ዮም። በሻመን ጸሓይ ክትዓርብ እንከላ፣ ኣቶም ንጸሓይ ዝርከበዋ ከዋኽብቲ ኣንቃዕሪሮም ክጥምትዎም ይጅምሩ። ኣቶም ከዋኽብቲ ከም ኣዕይንቲ ናይ ዝሞቱ ሰባት ገይሮም ደማ ይወስድዎም።

ኣብ ባህሊ በሻመን ኣብ እዋን ዕራርቦ ሓዊ ክኣጉድ ሳዕልን ታሕትን'ዩ ዝበል። ሓዊ ምእጓድ ናይ ኣቦ ስራሕ'ዩ። ሓዊ ምስ ተኣጉደ ኩሎም ኣቦታትን ከምኡ'ውን ደቆም፣ ኑቲ ሓዊ ከበቦም የዕልሉ፣ ዛንታ ይነግሩ፣ ደሰዕሰዑ።

ዓሌት በሻመን ኩሉ ኣብኡ ዘሎ ፍጡርን ብ'ንታዲማ' ከም ዝተሰርሐ'ዮም ዝኣምኑ። 'ንታዲማ' ኣብ ዝኾነ ዝርከብ፣ ልዕሊ ዝኾነ ሓያል ፍጥረት ምኻኑ ይኣምኑ። ዝኾነ ካብኦም ኣብ ሃደን ካብቲ ዘድሊ ንላዕሊ እንስሳታት ምስ ዝቐትል 'ንታዲማ' ይቑጥዖሉ'ዩ ኢሎም ስለ ዝኣምኑ ድማ፣ ብዙሕ ሰሚ እንተዘይኮይኑ፣ ብዙሕ ጸገሕ ከበር የብሎምን።

ዓሌት በሻመን መቃብሮም ኣብ ዕሉታዊ ናብርኦምን ንጥፈታቶምን ጥራይ ስለ ዝምርኮሱ፣ ብዛዕባ ዕሉታዊ መግቦም ጥራይ ክሓስቡ ይረኣዩ። ንዕኦም ብዘይካ መግቢ ካልእ ሃይማኖት የብሎምን።

ገለ ብዛዕባ ማርክ ትወይን

ሳሚኤል ላንገርን ክለመንስ ዝያዳ 'ማርክ ትወይን' ብዝብል ናይ ብርዒ ስሙ'ዩ ዝፍለጥ። ንሱ ኣብ ሕዳር 1835 ኣብ ፍሎሪዳ (ኣመሪካ) ተወሊዱ፣ ኣቡኡ ድማ ዓብዩ። ኣብ ቨርጂንያ ጠበቓ ኮይኑ ዝሰርሕ ዝነበረ ኣቦ ማርክ ትወይን ንስድራቤቱ ናብ ዝቐትቲ ድኽነት ደርብዩ ብ1847 ምስ ተፈልየ፣ ንማርክ ትወይን ገና ብንእስነቱ ሓላፍነት ስድራቤቱ ከም ዝስከም ገይርዎ'ዩ።

ማርክ ትወይን ኣብ 1862 ምስታ ናይቲ እዋን'ቲ ውሩያት ጋዜጠኛታት፣ ከም በዓል ደኒስ ማካርቲን የሴፍ ሳድማንን ዝነበርዋ መጽሄት 'ኢንተርፕራይዝ' ከም ሪፖርተር ኮይኑ ክሰርሕ ጀመረ። ሽዑ'ዩ ድማ እዛ ማርክ ትወይን ትብል ናይ ብርዒ ስም ክጥቀም ዝጀመረ። ጸኒሑ ናብ ፍራንሲስኮ ብምኻድ ናብ ጋዜጣታት'ታ ግዝኣት ዝተፈላለዩ ዘስሕቑ ጽሑፋት ምልኣኽ ቀጸለ። ትወይን ኣብ መበል 31 ዓመቱ ናይታ ዝነበረላ ግዝኣት ዝለዓለ ሽልማት ተዋህቦ።

ትወይን፣ መጽሓፍ ናይ ምድራስ ስርሑ፣ ኣብ 1869 ቡታ 'innocent's abroad' ብትብል ቐዳመይትን ኣዝያ ኣገዳሲትን መጽሓፉ ጀመረ። እዛ መጽሓፍ እዚኣ ሓንቲ ካብተን ድሒረን ዝመጻ'ሞ ኣዝየን ዝፍለጥኦ መጽሓፍቲ ምንባራ ንታሪኽ ማርክ ትወይን ዝሰነዱ ጸሓፍቲ ይሕብሩ።

ኣብ 1870 ማርክ ትወይን ኦሊቭያ ላንዶን ምስ እትብሃል ኣመሪካዊት ተመርዓወ። ካብ 1872-1903 ኣብ ዝነበረ ዓመት ማርክ ትወይን ልዕሊ 8 ዓበይቲ መጽሓፍቲ ደረሰ። "Auto Biography my sterious stranger' ከምኡ ድማ 'What man' ኣብ ዝኾላ ሰለስተ መጽሓፍቲ ኑቲ ኣብ 1906 ባዕሉ ዝሃንደሶ መካኒካዊ ፊልቀዜፌ ብስፊሑ ተንተኖ። ኣብተን ኣብ ዓለም ዝነበረለን ናይ መወዳእታ ዓመታት፣ ማርክ ትወይን ብዘበርከቶም ጽሑፋት ካብ ሰለስተ ዩኒቨርስቲ ዓለምና ናይ ዲግሪ መዓርግ ረኸበ። ማርክ ትወይን ድሕሪ ናይ ሰሙናት ሕማም ኣብ ሚያዝያ 1910 ካብዛ ዓለም ብሞት ተፈልየ።

ማርክ ትወይን ድሕሪ ሞቱ ካብ ብዙሓት ዓበይቲ ጸሓፍቲ ናእዳን ወቐሳን ረኺቡ'ዩ። ብጥንቲ ብሩኽስ ዝምራሕ ሃያሲ ጉጅለ 'ማርክ ትወይን ግዜኡን ክእለቱን ኣቐዲሞም ኣብ ዝተፈልጡን ዝተሰምዑን ዘስሕቑን ዕላላት'ዩ ኣጥፊኡዎ፣' ክብልዎ እንከለው፣ ብቑጽሪ ኣዝዮም ብዙሓት ጸሓፍቲ ግን በዚ ርእይቶ ኣይሰማምዑን።

ማርክ ትወይን ካብ ግዜ ቁልዕነቱ ክሳብ ግዜ ሞቱ ዝጸሓፎም ዓበይትን ናኣሽቱን ጽሑፋት፣ ማስሓቕ ጽሑፋት ናይ ምቕራብ ዓቕሙ ማዕረ ኸንደይ ልዑል ምንባሩ ዝምስክሩ'የም ነይሮም። 'Tom sawyer life on the Mississippi' ዝብላን ካልኦትን መጽሓፍቲ ማርክ ትወይን ዘንበቡ ሰባት ንማርክ ትወይን 'ሓደ ካብ ብሉጻት' ኢሎም'የም ዝሰምይዎ።

ናባይ ትደርብዮ

ኩራኻ ምስ ካልእ
ጥርዚ ምስ በጽሐ
ንዓራ ኣእዳውካ
ናባይ ተዘርግሐ
እንታይ ደኣ በዲለ?
ኣነ ዝዕደዮ
ጌርካዮ ዓንጹ ዓንጹ
ኩራኻ ናባይ ትደርብዮ
ወሪዱኒዶ ማዕጾ።

ጆሚ/ ደጀን ተኽለ

ሕብረ-ዐረት

ሕብረ-ዐረት ዝኾነ ሰብ ኣብ መንጎ ሕብርታት ዘሎ ፍልልይ ክፈልጦ ዘይክእሉ ወይ ዝጸገሙ'የም። ንኣብነት፣ ሕብርታት ቀይሕ፣ ቀጠልያ፣ ብጫን በዞም ሕብረ-ዕውራት ዝበሉ ከም ዝተፈላለዩ ደምቀት ናይ ሓሙኽሽታይ ሕብሪ'የም ዝልለዩ። ዝም ሕብርታት ክፈላለዩ እንተኾይኖም ብኣካልኡ ኣዘራርባ ንመብራህቲ ትራፊክ (traffic lights) ንምበእ ክጥቀሙሉ ከም ዘጸግም ንምምያዙ ዘሸግር ኣይኮነን። ክንዲ ዝኾኑ ሕብረ-ዕውራት መምርሒ ፍቓድ-መኪና ክወስዱ ኣይፍቀደሎምን'ዩ።

ሕብረ-ዐረት (colour blindness) ንፈለማ ግዜ ዘጸንዐ ናይ ስነ-ቀመም ሊቕ ዝኾነ ጆን ዳልተን ዝተባህለ እንግሊዛዊ'ዩ። ጆን ዳልተን ንባዕሉ ሕብረ-ዕውር ነበረ። ብቐንቋ ሕክምና፣ ንሕብረ-ዐረት ብስም ጆን ዳልተን እዮም ዝጽውዕዎ። ዳልተኒዝም (Daltonism) ድማ ይብልዎ።

ዝተመሳቐለ ቃላት

መም/ ያቆብ መርሃዊ (ጃክ)

ኣገባብ ኣጸዋውታ

ኣብ ታሕቲ ናይ ጋድምን ናይ ትኹልን ቃላት ተዋሂቦም ኣለው። ከም መጀመሪ ድማ ፊደል 'መ' ተዋሂባ ኣላ። ስለዚ ካብዛ ፊደል ብምብጋስ ነዘ ዝተመሳቐለት ቃላት ስርሕዎ። ናይ ጋድም ቃላት ንጋድም፣ ናይ ትኹል ቃላት ድማ ንትኹል ጥራይ ከምልኡ ይግብኦም።

መ			■				■
	■				■		
			■				■
■		■		■		■	■
			■				■
	■				■		
			■				■
■		■				■	■

ናይ ጋድም ቃላት

መኸረ
ረገመ
ጸፈፈ
ሰሰ
ዕትብ
ዓመረ
ቻ
ሰመረ
ፈሰሰ
ወደሰ
ፈት
ሰዘፈ
ገሰመ

ናይ ትኹል ቃላት

ሙተረ
ገረፈ
ፈሰሰ
ሱብ
ወረሰ
ጸበበ
ማሰሰ
ሰፈፈ
ንኸሰ
ረዓመ
ገረፈት
ኢያ

ከምዚ'ውን ኣሎ

ብዙሓት ካባና ደብዳበ ናይ ምጽሓፍ ልምድና ትሑት ክኸውን ከም ዝኽእል ንምምጋቱ ኣየጸግምን። ስለዝኾኑ ካባና ርሒቖም ወይ ተፈልዮም ንዝቐመጡ ኣዕሩኽትና፣ ፈተውትና፣ መሓዙትናን ኣዝማድናን ብተደጋጋሚ ደብዳበ ብዘይ ምጽሓፍና፣ ብዛዕባ ሃለዋቶም ብዙሕ ንሸገር ንኸውን። እዛም ከምዚ ዝኣመሰለ ደብዳበ ናይ ዘይምጽሓፍ ኣመል ዘለና ሰባት ምስ ሚኒስተር ህንጻ ጃፓን ነር ዶቺ ኖዳ ክነወዳደር እንተንሕተትሲ እንታይ ኮን ምበልና?

ሚኒስተር ህንጻ ጃፓን ነር ዶቺ ኖዳ ካብ 1961 ክሳብ 1985 ካብ ሃገሩ ገይሹ ኣብ ዝነበረሉ እዋን ንበዓልቲ ቤቱ 1,307 ደብዳቤታት ጽሒፉላ።

ጥቕሲ ልብና

"ዓቕሚ ኣብ ዝረኸቡሉ፣ ንጽጉማት ሰባት ኣብ ምሕጋዝ ኮጉፈርግ ኣይንበል። እቲ ምንታይ፣ ደሓር ንሳቶም'የም ካብ ጸገምና መዝለሊቕም ዘውጽኡና።"

ሰልቪያ ፕላዝ

ስፖርት

ኤርምያስ ገብረልዑል
ermileul@gmail.com

ቀይሕ ባሕሪ . . . .

22 ፍጹም ቅልዓት . . . .

ሓንቲ ካብ ዓበይቲ ክለባት ኤርትራ እያ። እዛ ጋንታ ኣብ ታሪኻ ብዘመዝገበቶ ዓወት፡ ስማ፡ ኪንዮ ዞባኣ፡ ኣብ ሃገራ ከምኡ እውን ኣህጉር ኣፍሪቃ ጎሊሑ ክሰፍር ክኢሉ እዩ - ቀይሕ ባሕሪ።

ብቐድሚ ትማሊ ኣብ ዝተኻየደ ግጥም ርብዒ ፍጻመ ንዋንጫ ናጽነት ግና ንዕዲጋ ሓሙስ ክትረትዕ ናብ ፍጹም ቅላዕ ከተመርሕ እያ ተገዲዳ። ድሕሪኺ ህሞትኺ ድማ እያ 11 ተጻወትታ ድሕሪ ዘመዝገበቶ ፍጹም ቅላዕ ነታ "ንእሽቶይ" ክለብ ክትረትዓ ተረኺያ።

ንኣልታሕረር ዝረትዐት ቀይሕ ባሕሪ፡ ምስታ ንኣስመራ ቢራ ጉድ ዝገበረት ዕዲጋ ሓሙስ ኣብ ዘካየደቶ ግጥም ንምዱብ ግዜኣ ብዘይ ሸቶ 0ብ0 እያ ዛዚማ።

ፍርዲ ናይቲ ጸወታ ድማ ናብ ፍጹም ቅላዕ ኣምርሐ። ድሕሪ ነዊሕ ውረድ ደይብ ኸኣ፡ ሓላዊ ልዳት ዕዲጋ ሓሙስ ኣብ ሰኪዔት ቀይሕ ባሕሪ ሸቶ ከም ዘቑጽሪ ብምጽጋሙ፡ ቀይሕ ባሕሪ 11ብ10 ክትዕወት ከኣለት። እቲ ፍጻመ፡ ኣገዳሲ ምስ ምንውሑን ኣብ ምዱብ ግዜ ድማ ክልቲኤን ጋንታታት ብዘርኣያኦ ተሃላላኽሎት ከምኡ እውን ወዲ ተጻወትቲ ዕዲጋ ሓሙስ ንቀልቢ ሓያለ ተዓዘብቲ ዝሰሓበ ነይሩ ነበረ - ቀይሕ ባሕሪ ናብ ግጥም ፍርቂ ፍጻመ ዘሊላ።

እዚ ከምዚ'ሉ እንከሎ፡ ኣብቲ ዕለት ኣብ ዝተኻየደ ግጥም ሻምፕዮን፡ ኣስመራ ቢራ ንጎዳይፍ 2ብ0 ረቲዓታ። ቢራ ቅድሚ ዕረፍቲ ካብ መርሃዊ ኣስመላሽ፤ ኣብ ዝሰዓበ ፍርቂ ኸኣ ብመገዲ ያሬድ ኪዳን ብዘመዝገቦተን ሸቶታት እያ ምሉእ ነጥቢ ወሲዳ።

ስልጠና ባድሚንቶን ይወሃብ

ሃገራዊ ፌደረሽን ባድሚንቶን ኤርትራ፡ ንዓለምትን ደያኑን ናይቲ ዓውዲ ኣብ ከተማ ምጽዋዕ ስልጠና ይህብ ምህላው ተፈሊጡ።

እቲ ካብ ኩለን ዞባታት ከምኡ እውን ወከልቲ ሚኒስትሪ ትምህርትን ምክልኻልን ዝሳተፍዎ ዘለው ስልጠና፡ 27 ሚያዝያ ዝጀመረ ኮይኑ 3 ግንቦት ድማ ክዛዘም እዩ።

ኣብቲ ስልጠና ዞባታት ከክልተ ሰልጠንቲ ክሰዳ እንከለዋ፡ እተን ክልተ ሚኒስትርታት ድማ ኣርርባዕተ ኣባላት ኣሳቲፈን።

ኣብ ዝተፈላለየ እዋን ሓያለ ተመሳሳሊ ስልጠና ዝሃበ እቲ ፌደረሽን፡ እዚ ዝህቦ ዘሎ ስልጠና ብውሽጣዊ ዓቕሙ ምዃኑ ወሲኹ ይሕብር።

እቲ ስልጠና፡ ብክልሰ ሓሳብን ግብርን ይወሃብ ምህላው ወከልቲ ናይቲ ፌደረሽን የረድኡ።

ቫን ፐርሲ ናብ ጸወታ ተመሊሱ

ሆላንዳዊ ተጻዋታይ ኵዕሶ እግሪ ክለብ ማን ዩናይትድ - ሮቢን ቫን ፐርሲ፡ ኣብ ዓንካር ዓንካሪቱ ብዝገጠሞ ማህሰይቲ ካብ ሜዳ ተኣልዩ ድሕሪ ምጽናሕ ኣብዚ ሕጂ እዋን ግና ምሉእ ብምሉእ ሓውዩ ኣብ ዝስዕብ ጸወታ ንምስላፍ ድልዊ ምህላው ተፈሊጡ።

ካብ ወርሒ ለካቲት ጀሚሩ ቡቲ ማህሰይቲ ዝተሳቐየ እቲ ሆላንዳዊ ኮኾብ፡ ትማሊ፡ ናይ ትሕቲ 21 ዓመት ጋንታኡ ምስ ፉልሃም ኣብ ዘካየደቶ ግጥም ብምስላፉ እዩ ምሉእ ብምሉእ ድልውነቱ ዘረጋገጸ። ዝሓለፈ ሰሙን፡ ማን ዩናይትድ ብኤቨርተን ኣብ ዝተሳዕረትሉ ግጥም ከም ተቐያሪ ኮይኑ ዝቐረበ ቫን ፐርሲ፡ ኣብቲ ናይ ትማሊ ጸወታ ኽልተ ሸቶታት ብምምዝጋብ ብቕዓቱ ከርኢ ከምዝኽኣለ ክለቡ ተረድአ። በዚ ድማ፡ ቫን ፐርሲ ጽባሕ ቀዳም ኣብ ዝካየድ ግጥም ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ኣንጻር ዌስት ብሮምዊች ኣልብዮን ናይ ምስላፉ ተኽእሎ ክዓዝዝ እዩ።

መደብ ጸወታ

<u>ግጥም ጋንታታት ሱፐር ዲቪዝን ኤ ዞባ ማእከል</u>

ሎሚ
ፓራዲዞ - ሰገን ኮንስትራክሽን (ንዋንጫ ናጽነት)
ኣዱሊስ - ማይተመናይ (ሻምፕዮን)
ካብ ሰዓት 2፡00 ድ.ቐትሪ ጀሚሩ
ኣብ ስታድዩም ኣስመራ

ኣልጀርያዊ ተቓዳዳማይ ሂቸም ቻባይን ሓያሊ ዝህብ ባእታ ምጥቃሙ ተረጋጊጹ

ዝሓለፈ ወርሒ ኣብ ዝተኻየደ ውድድራት ብሽክሊታ ኣልጀርያ፡ ዝነኣደ ብቕዓት ዘርኣየ ኣልጀርያዊ ሂቸም ቻባይን፡ ኣብቲ ውድድር ሓይሊ ዝህብ መድሃኒት ምጥቃሙ ድሒሩ ኣብ ዝተኻየደሉ መርመራ ሽንቲ ምርግጋጹ ሓያለ ማዕከናት ዜና ኣቃሊሐን።

ኣብዚ ሳልስቲ'ዚ ኣብ ዝተዘርግሐ ዜና፡ እቲ ተቓዳማማይ ኣብቲ ሃገራዊት ጋንታ ብሽክሊታ ኤርትራ ዝተሳተፈትሉ ሓያል ውድድር ብሽክሊታ ኣልጀርያ፡ ብሕግታት ማሕበር ቅድድም ብሽክሊታ ዓለም ውጉዝ ዝኾነ ባእታ ምጥቃሙ ከምዝተረጋገጸ የረድእ። ሓደ ካብ ሓያላት ተቐዳደምቲ ኣልጀርያ ዝኾነ ቻባይን፡ ኣብ ውድድር ቸርኪቶ ኣልጀርያ (ብዩሲኣይ ናይ 2.1 መዐቀኒ ዘለዎ) ደ ኣልጀር ምዕዋቱ ይፍለጥ።

እቲ ወዲ 26 ዓመት ተቓዳማይ፡ ንሃገሩ ኣልጀርያ ኣብ ውድድር ኦሎምፒክ በይጂን 2008 ወኪሉ ቀሪቡ ነይሩ። ንሱ ካብ 2012 ጀሚሩ ድማ ምስ ክለብ ቬሎ ክለብ ሶቫክ ተሰሊፉ።

ኣብ 2014 ትሑት ብቕዓት ከምዘርኣየ ዝግምገም ቻባይን፡ ኣብ ዝሰዓበ ዓመት ግና ብዓወት ከንጸባርቕ ግዜ ኣይወሰደን። ንሱ፡ ዝሓለፈ ወርሒ ኣብ ዝተኻየደ ዙር ኢንተርናስዮናል ደ ኣናባ ኣብ ሓንቲ መድረኽ ክዕወት እንከሎ፡ ኣብ ዓቐብ ከምኡ እውን ኣብ ቸርኪቶ ኢንተርናስዮናለ ደ ኮንስታንቲን ኣንጸባራቒ ብቕዓት ብምርኣይ ዓወት ኣመዝጊቡ'ዩ።

ቻባይን ኣብ 2009 ምስ ክለብ ኤምቲኤን (መጋቢት ነታ ዓባይ ምኳና እያ) ክሰለፍ ክኢሉ እዩ።

እዚ ከምዚ'ሉ እንከሎ፡ ብ'ዶፒን' ዝሕመስ ዘሎ ዓውዲ ቅድድም ብሽክሊታ፡ ብዘይካ ቻባይን ንኻልኦት ክልተ ተቐዳደምቲ ኣህጉር ኣፍሪቃ እውን ተጠቀምቲ ናይቲ ባእታ ኮይኖም ምጽንሖም ኣብ ቅድድም ብሽክሊታ ዘተኩራ ማዕከናት ዜና ኣፍሊጠን። ኣስማት ናይቶም ተቐዳደምቲ ዘይገለጻ እተን ማዕከናት ዜና፡ እቲ ፍጻመ ንዩሲኣይን ኮንፌደረሽን ቅድድም ብሽክሊታ ኣፍሪቃን ከምዘተሓሳሰበ ወሲኸን ሓቢረን።

ተወሳኺ . . .

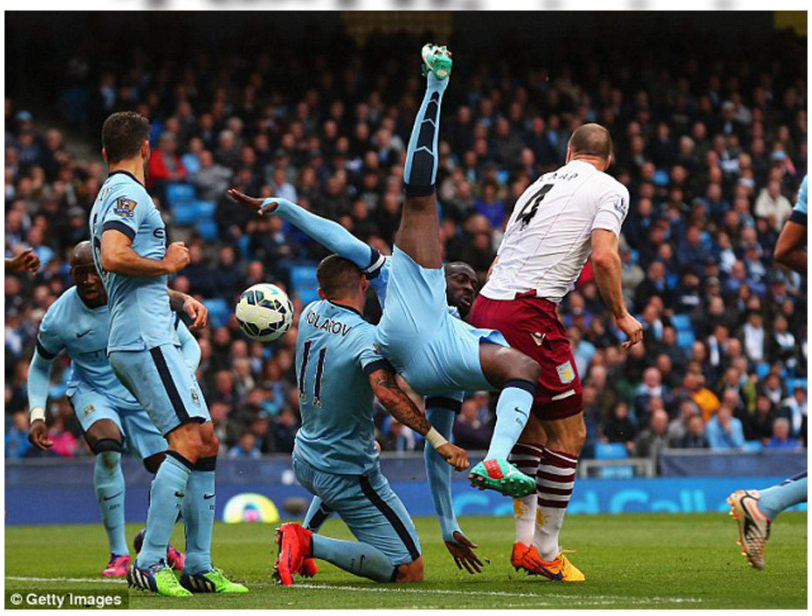

= ኣይቮርያዊ ኣክፋሊ ክለብ ማንቸስተር ሲቲ - ያያ ቱረ፡ ምጭብባጥ ጭዋዳ ከምዝገጠሞ ቢቢሲ ኣፍሊጡ። ማን ሲቲ ኣብ ልዕሊ ኣስቶን ቪላ ኣብ ዝተዓወተትሉ ግጥም ተቐይሩ ዝወጸ ቱረ፡ ንኣስታት ክልተ ሰሙንቲ ካብ ጸወታ ከምዝርሕቕ እቲ ምንጪ ወሲኹ የረድእ። በዚ ተግሚቱ ዘሎ፡ ሲቲ ምስ ቶተንሃም ንእተካይዶ ግጥም፡ ቱረ ኣይክርክበላን እዩ።

= ብቕድሚ ትማሊ ኣብ ዝተኻየደ ግጥም ዋንጫ ጀርመን፡ ባየር ሙኒክ ብቦሩስያ ዶርትመንድ ብፍጹም ቅላዕ ተረቲዓ። ኣብቲ ግጥም ፍርቂ ፍጻመ፡ ባየር ሙኒክ፡ ንኣርባዕተ ዝተዋህብኣ ፍጹም ቅላዕ ምምዝጋብ ብምስኣና እያ ካብቲ ውድድር ወጺኣ ኮና። በዚ ድማ፡ ባየር፡ ንስለሳዊ ዓወት እተካይዶ ዝነበረት ጉዕዞ ናብ ክልተ ክወርድ ተገዲዱ ኣሎ። እታ ሻምፕዮን ክለባት ጀርመን ብኢጋኡ ዝኾነት ጋንታ፡ ተሪፉታ ዘላ ጽዋእ ሻምፕዮንስ ሊግ ኤውሮጳ ጥራይ እዩ።

= ኮኾብ ተጻዋታይ ክለብ ባየር ሙኒክ ኣርየን ሩብን፡ ብዝገጠሞ ማህሰይቲ ነዚ ዓመተ ስፖርትዚ ካብ ጸወታ ከምዝርሕቕ ተሓቢሩ። ብተወሳኺ፡ ካልእ ተጻዋታይ እታ ክለብ ሮበርት ለዋንዶውስኪ ኣብ ኣፍንጫኡ ብዝገጠሞ ማህሰይቲ፡ ክለቡ ምስ ባርሳ ንእተካይዶ ግጥም ፍርቂ ፍጻመ ናይ ምርካቡ ተኽእሎ ከምዝጸበበ ተሓቢሩ።

= ብቕድሚ ትማሊ ኣብ ዝተኻየደ ግጥም ክለባት እስጳኛ፡ ባርሴሎና ሊዮኔል መሲ፡ ስዋረዝ ከምኡ እውን ነይማር ብዘቑጸርወን ክክልተ ሸቶታት ንገታፌ 6ብ0 ረቲዓታ። መሲ ንብዝሒ ሸቶታቱ ናብ 49 ከበርኽ እንከሎ፡ ሰለስቲኦም ተጻወትቲ ዘቑጸርወን ሸቶታት ኸኣ ንብዝሒ ሸቶታት ባርሳ ልዕሊ 100 ኣብጺሕዎ።

= ብሉጽ ተጻዋታይ ሪያል ማድሪድ - ጋረዝ በይል ኣብ ዝስዕብ ግጥም ፍርቂ ፍጻመ ሻምፕዮንስ ሊግ ቀዳማይ እግሪ ናይ ምስላፍ ተኽእሎ ከምዝለዎ ተሓቢሩ።

ባሎተሊ፡ ክሳራ ንሊቨርፑል!?

ኣብ ውድድር ሻምፕዮንስ ሊግ ኤውሮጳ ንምስታፍ ዓቕማ ሓንኵኻ ትጻወት ዘላ ሊቨርፑል፡ ብቕድሚ ትማሊ ኣብ ዝተኻየደ ግጥም ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ብሃል ሲቲ ዳር ትርኢታ ርእያ - ናይ 1ብ0 ስዕረት ብምምዝጋባ። ሓያለ ማዕከናት ዜና ነቲ ፍጻመ፡ ንዕምሪ ኣሰልጣኒ ብረንዳን ሮጀርስ ኣብ ሊቨርፑል ዘሕጽር ከምዝኾነ እኳ እንተተንተና፡ ነቐፌታአን ግን ናብ ማርዮ ባላቶሊ እየን ኣቕኒዐናኦ። ነቲ ምስ ተጻወታይ ሃል ሲቲ ዝተዋጠጠ ኢጣልያዊ ኣጥቃዒ፡ "ክሳራ ንሊቨርፑል" ክብላ ጠቕሳኦ።

ኣብ ወርሒ ነሓሰ ካብ ሚላን ናብ ሊቨርፑል ዝተሰጋገረ ባሎተሊ፡ ኣብቲ እዋን 16 ሚልዮን ኣብ ርእሲ ምውድኡ ንሰሙን ካብታ ጋንታ 90,000 ፓውንድ ክቕበል ጸኒሑን ኣሎን። ዛጊት ኣብ ዝተኻየደ ግጥማት ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ድማ ሓንቲ ሸቶ ጥራይ እዩ ኣመዝጊቡ። ኣብ ዝተሰለፈለን 16 ጸወታታት ኸኣ 20 ቅላዕ ናብ ኣንጻር ጋንታኡ ከምኡ እውን 10 ሸቶ ዝኾና ዕድላት ጥራይ ፈጢሩ። በዚን ካልእን ድማ ሊቨርፑል ካብቲ ተጻዋታይ ዝኾነ ረብሓ ከምዘይብላ እተን ማዕከናት ዜና ብምትንታን፡ ነታ ጋንታ ከምዝኽሰራ ከረድኣ ፈቲነን።

ብሓያለ ደገፍቲ ክለብ ሊቨርፑል ተቐባልነት ስኢኑ ዘሎ ባሎተሊ፡ ተስፋኡ ኣብ ዓላሚኡ ብረንዳን ሮጀርስ ወዲቑ ኣሎ። እቲ ዓላሚ ግና እቲ ተጻዋታይ ብዕቑር ብቕዓት ከምዘለዎን ግዜ እንተተዋሂብዎ ድማ ኣብታ ጋንታ ክሰርር ከምዝኽእል ይእምት።

ኣብ መበል 65 ደቒቕ ማህሰይቲ ዝገጠሞ ባሎተሊ፡ ካብ ሜዳ ክወጽእ እንከሎ፡ ብዓላሚኡ ድሙቕ ኣቀባብላ እዩ ተኻይዱሉ።

ናይ ብቕድሚ ትማሊ ስዕረት ሊቨርፑል፡ ኣብ ሓሙሽተ ጸወታታት ሊግ ሳልሳይ ኮይኑ ተመዝጊቡ ኣሎ። ብሓፈሻ፡ ሮጀርስ፡ ኣብ ሰነ 2012 ናብ ሊቨርፑል ካብ ዝመጽእ ጀሚሩ፡ ብሓፈሻ 24 ተጻወትቲ ብመልክዕ ልቓሕን ዕድግን ናብ ሜዳ ኣንፊልድ ኣምጺኡ።

ሊቨርፑል ቡቲ ናይ ብቕድሚ ትማሊ ስዕረት፡ ራብዓይ ደረጃ ካብ እትርከብ ማን ዩናይትድ ብሸውዓተ ነጥቢ ክትድሕር ክኢላ ኣላ። ሊቨርፑል፡ ነዚ ዓመተ ስፖርት'ዚ ክትዛዝም፡ ኣርባዕተ ጸወታታት ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ጥራይ ይተርፉ።

** ** **

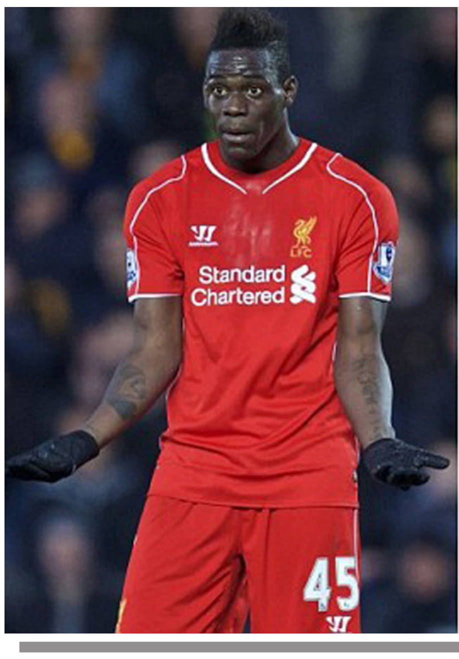

ኣማኢት ደቀንስትዮ ካብ ኢድ ቦኮ ሓራም ከምዝወጽኣት ናይጀርያ ገሊጻ

ሰራዊት ናይጀርያ ብኣኽራሪ ዕጡቕ ሓይሊ ቦኮሓራም ጅሆ ተታሒዘን ከምዝጸንሓ ንዝገለጸን ኣስታት 300 ደቀንስትዮ ናጻ ከምዝወጽኣ ገሊጹ።

ብመሰረት መግለጺ ናይቲ ሰራዊት፡ እተን ደቀንስትዮ ኣብ ሳምቢሳ ዝተባህለ ጫካ'የን ቡቲ ኣኽራሪ ውድብ ተታሒዘን ጸኒሐን። ንሰተን ኣብ ሓሙሽተ መዓስከራት ጅሆ ተታሒዘን ከምዝጸንሓን ሰራዊት ናይጀርያ ብዞዩዶ ስርሒት ንኹሉ መዓስከራት ናይቲ ዕጡቕ ሓይሊ ከምዝተቖጻጸሮን እቲ መግለጺ ኣፊሩ።

ይኹን'ምበር እዘን ናጻ ወጺኣን ዝበሃላ ዘለዋ ደቀንስትዮ፡ ዝሓለፈ ዓመት ካብ ዞባ ቦርኖ ዝተጨውያ ልዕሊ 200 ተመሃሮ ከምዝይኮና መግለጺ ሰራዊት'ታ ሃገር ኣስሚሩሉ።

እተን ዝሓለፈ ሚያዝያ ካብ 'ቺበክ' ዝተባህለት ዓዲ ዝተጨውያ ተመሃሮ፡ ዛጊት ኣሰረን ኣይተረኽበን ዘሎ። ዝሓለፈ ጥቅምቲ መንግስቲ ናይጀርያ ነተን ግዱያት ንምፍታሕ ምስ ሰቡ ስልጣን ቦኮ ሓራም ከምዝሰማማዕ ዝገለጸ ሓበሬታ'ኳ እንተዘርገሐ፡ ቦኮ ሓራም ግን ኣሉ'ታ'ዩ ዝበሎ።

ኣኽራሪ እስላማዊ መርገጺ ዝኽተል ጉጅለ ቦኮሓራም ኣብ ናይጀርያ ሰፊሕ ከቢድ ተቓጻጺሩ ምህላዉ ዝፍለጥ'ዩ። እቲ ንኡሱ እስላማዊ ሓይሊ ከምዝኾነ ዝገለጸ ጉጅለ ደቀንስትዮ ብምጭዋይ፡ ዓድታት ብምቅጻልን ኣብ ልዕሊ ሰላማውያን ሰባት ቀጻሊ ቅትለት ከምዝፍጽም'ዩ'ም ምንጭታት ናይጀርያ ዝገልጹ።

ሚላ ቁጠባ ሓይሊ ኤለክትሪክ ኣብ ቨነዙዌላ

ብጸገማት ኑዲ ሃብታም ምኻና ዝንገረላ ቨነዙዌላ ሓይሊ ኤለክትሪክ ንምቁጣብ ዝሕግዝ ኣሰራርሓ ከምዝተኣታተወት ኣፍሊጣ።

ቨነዙዌላ ብመሰረት ዘተኣታተወቶ ፖሊሲ፡ ኣብ መዓልቲ 8 ሰዓት ዝነበረ ሰዓታት ስራሕ'ታ ሃገር ናብ ሓሙሽተ ሰዓትን ፈረቓን ኣውሪዳቶ ኣላ። ዕላማ ናይቲ ሓድሽ ኣሰራርሓ፡ ሓይሊ ኤሌክትሪክ'ታ ሃገር ኣብ መንግስታውያን ትካላት ንምቁጣብ ምኻኑ'ያ ትገልጽ።

ምክትል ፕረዚደንት ቨነዙዌላ ጆርጅ ኣረኣዛ፡ መንግስቲ ዘተኣታተዎ ኣሰራርሓ ኣብ ኣብያተ ጽሕፈትን ካልኦት መንግስታውያን ትካላትን ብዝሰርሑ ሰባት ዝበልኽ ሓይሊ ኤለክትሪክ ኣብ ምንካይ ኣበርክቶ ከምዝገብር ኣፍሊጡ።

እዚ ወቕቲ'ዚ ኣብ ዝሰፍሐ ከባቢታት ቨነዙዌላ ብርቱዕ ሃሩር ዝኽሰተሉ ብምዃኑ፡ ጠለብ ሓይሊ ኤለክትሪክ ብዝዓጸፈ ከምዝወሰኸ'ዩ ዝግመት። ጠለብ ኤለክትሪክ'ታ ሃገር ብ1500 ሚጋ ዋት ዓብዩ ምህላዉ'ዩ ዝንገር።

ብመሰረት'ቲ ሓድሽ ኣሰራርሓ፡ መንግስታውያን ሰራሕተኛታት መዓልታዊ 5 ሰዓትን ፈረቓን ጥራይ ስራሖም ክፍጽሙ'ዮም። ካብቲ ዝተጠቕሰ ሰዓታት ንላዕሊ ምስራሕ'ውን ብሕጊ ዘሕትት ምኻኑ መንግስቲ'ታ ሃገር የጠንቅቕ።

ብተወሳኺ ብሕታውያን ትካላት ናይ ገዛእ ርእሰን ጀነሬተር ክጥቀማ'ዩ መንግስቲ ቨነዙዌላ ዝኣዘዘ።

መንግስቲ ቨነዙዌላ፡ ዜጋታት'ታ ሃገር ካብ ሃልኪ ዝድሕን ኣሰራርሓ ክጥቀሙ'ዩ ዝምሕጸን።

ኣብ ላቲን ኣመሪካ እትርከብ ቨነዙዌላ፡ ቁጠባኣ ምሉእ ብምሉእ ኣብ ሰደድ ኑዳዲ ዝተመርከሰ ምኻኑ'ዩ ዝግለጽ።

ኢንዶነዥያ ሸሞንተ ገበነኛታት ብሞት ቀጺዓ

መንግስቲ ኢንዶነዥያ ውግዝ ዕጹ-ፋርስ ሒዞም ናብታ ሃገር ክኣትዉ ከምዝፈተኑ ንዝገለጾም ሸሞንተ ሰባት ብሞት ቀጺዑ።

እቶም ቅጹዓት ሰለስተ ናይጀርያውያን ኮይኖም፡ ክልተ ኣውስትራልያውያን ሓደ ጋናዊ፡ ሓደ ኢንዶነዥያዊን ሓደ ብራዚላዊን እዮም። ንሶቶም ኣብ 2006 ንሞት ከምዝተፈርዱን ክሱብ ሕጂ ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ኮይኖም ፍርዶም ክጸበዩ ምጽንሖምን ንምንጮታት ኢንዶነዥያ ብምጥቃስ በቢሲ ሓቢሩ።

ኢንዶነዥያ ኣብ ልዕሊ ኣሰጋገርቲ ዕጹ-ፋርስ ናይ ሞት መቕጻዕቲ ካብ ዝወስዳ ሃገራት ሓንቲ እያ። ፕረዚደንት'ታ ሃገር ኣብዚ እዋን'ዚ ቀንዲ ዕማም መንግስቲ ኣብ ምግታእ ዕጹ-ፋርስ ቀኒዑ ከምዘሎ'ዩ ዝገልጽ።

ኣውስትራልያ ኣብ ልዕሊ ክልተ ዜጋታታ ዝተወስደ ናይ ሞት መቕጻዕቲ ኣትሪራ ከምዝኾነኖቶን ተቓውሞኣ ንምግላጽ ኣምባሳደራ ካብ ኢንዶነዥያ ከምዝሰሓበትን ኣፍሊጣ። ብዘይካ'ዚ ፕረዚደንት ብራዚል ዲልማ ሩሰፍ ቡቲ ስጉምቲ ከምዝኾነየት ብምምልካት፡ ተቓውሞኣ ኣስሚዓ'ላ።

ቀዳማይ ሚኒስተር ኣውስትራልያ ቶኒ ኣቦት፡ ነቲ ብመንግስቲ ኢንዶነዥያ ዝተወሰደ ስጉምቲ "ጨካንን ኣድላይነት ዘይብሉን" ክብል ገሊጽዎ። እቲ ስጉምቲ ንዝምድና ሃገሩን ኢንዶነዥያን ብኣሉታ ዝጸሉ ከምዝኾነ ድማ ኣስሚሩሉ።

ኣብ ኢንዶነዥያ ምስ ተጠቃምነት ዕጹ-ፋርስ ብዝተኣሳሰር ዓመታዊ 12 ሽሕ ሰባት ከምዝሞቱ ክኢላታት ይግምቱ።

እቶም ብሰለስ ዝተቐጽዑ 'ገበነኛታት' ቅድሚ ምምቶም ምስ ወለዶምን መቕርቦምን ናይ ድሓን ኩኑ ሰላምታ ንኽለዋወጡ ናይ ሓሙሽተ ሰዓታት ዕድል ከምእተዋህቦምን ገለ ካብኣቶም ምስ ስድራኦም ኣዕሊል ውዒሎም ናብ መቕጻዕቶም ከምዝተወሰዱን በቢሲ የበርህ።

ስዑዲ ዓረብ ለውጢ ካቢነ ተተኣታቱ

ሓድሽ ንጉስ ስዑዲ ዓረብ ሳልማን ቢን ዓብደልዓዚዝ ኣብ ካቢነ'ታ ሃገር ምቅያይራት ከምዝገበረ ተሓቢሩ።

ብመሰረት'ቲ ምቅይያራት፡ ወዲ ንጉስ ልዑል መሓመድ ቢን ሳልማን ምክትል ንጉስን ሚኒስተር ጉዳያት ወጻእን ኮይኑ ክሰርሕ'ዩ። ኣቐዲሙ ነቲ ስልጣን ሒዙዎ ዝጸንሐ ልዑል ሳዑድ ኣል-ፈይሰል ድማ ካብ መዝነቱ ከምዝወረደ ተፈሊጡ።

ብተወሳኺ እቲ ወዲ 78 ዓመት መራሒ ስዑዲ ዓረብ፡ ምስቲ ኣቐዲሙ ዝነበረ ንግስነት ጥቡቕ ምትእስሳር ከምዝነበሮ ንዝገለጽ ምክትል ንጉስ ልዑል ማቅሪን ቢን ዓብደል ዓዚዝ ካብ ስልጣኑ ኣልዩዎ ምህላዉ ምንጮታት'ታ ሃገር ሓቢሮም።

ኣብ ናይ 30'ታት ዕድመ ከምዝርከብ ዝተገልጸ ልዑል መሓመድ ቢን ሳልማን ሚኒስተር ምክልኻል'ታ ሃገር ኮይኑ ክሰርሕ ከምዝዘ እንከሎ፡ ሚኒስተር ውሽጣዊ ጉዳያት'ታ ሃገር ዝነበረ ድማ ወራሲ ዓራት ኮይኑ ተሰይሙ።

ንጉስ ስዑዲ ዓረብ ሳልማን ቢን ዓብደልዓዚዝ ዝዓበየ ኣቓልቦኡ ኣንጻር ኢራን ከምዝቐንየ ክኢላታት ይእምቱ። ስዑዲ ዓረብ ኣንጻር'ቶም ኣብ የመን ዝሰፍሐ ከባቢታት ዝተቖጻጸሩ ዕጡቓት ሑቲ ጽዑቕ ደብዳብ ብምኪያድ ጽልዋ ኢራን ኣብቲ ዞባ ንምግታእ ትፍትን ምህላዋ ጸብጻባት የመልክቱ።

ተወሳኺ

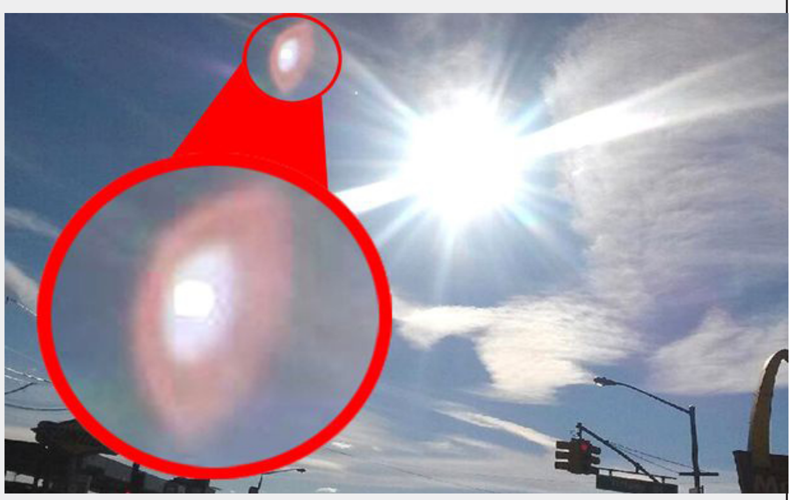

ኣብ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ብሮንክስ ኣብ ዝተባህለ ከባቢ ናይ ሽሓኒ ቅርጺ ዘለዎ ዝበርር ነገራት ከምዝተዓዘቡ ነበርቲ'ቲ ከባቢ ገሊጾም። እቲ ድሙቕ ብርሃን ዝበሮ በረርቲ ኣካላት ንካልኢታት ጥራይ ኣብቲ ከባቢ ምስተራእየ ብቕጽበት ከምዝተሰወረ ጁዋን ማሪሮ ዝተባህለ ወዲ 57 ዓመት ኣመሪካዊ ንጋዜጣ ኒው የርክ ፖስት ሓቢሩ። "ኣብቲ ከባቢ ንዝነበራ ኣዕዋፍ ንምዕዛብ ናብ ሰማይ ኣንቃዕሪረ እናጠመትኩ'የ በዚ መጸ ዘይተባህለ ብድሙቕ ብርሃን ዝተሰነየ በራሪ ኣካል ዝረኣኹ። ገና ተገሪመ እናተዓዘብክዎ ድማ ካልኣይ ተመሳሳሊ ቅርጺ ዘለዎ ደጋሒ ብርሃን ኣብ ጥቓኡ ኣንሳፊፉ" ኢሉ። ብተወሳኺ ወዲ 25 ዓመት ኣንድረስ ሞራለስ ነቲ ዘይተፈልጠ በራሪ ኣካል ብኮምፒራ ከልዕሎ ከምዝኸኣለ ገሊጹ።

ኣብቲ ከባቢ ኣብ 2011ን 2014 ተመሳሳሊ በረርቲ ነገራት ተራእዩ ምንባሩ ነቲ ጉዳይ ዘጽንዕ ራያን ስፕራግ ገሊጹ። "ዩፎ" ተባሂሎም ዝጽውዑ ዘይተፈልጡ በረርቲ ኣካላት ካብ ዓለምና ወጻኢ ዝነብሩ ህይወታውያን ብዝዕባ ምኻኖምን ዘይምኻኖምን ዛጊት ኣብ ክትዕ'ዩ ዝርከቡ።